

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS-KETVIRTADIENIS – TUESDAY-THURSDAY, APRIL – BALANDŽIO 15–17, 2014 • Vol. CV Nr. 43-44 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 04-15-14

ŠIAME NUMERYJE:

Kolecininkams...
ir ne tik? – 10 psl.

Šventiniai kepiniai – 14 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

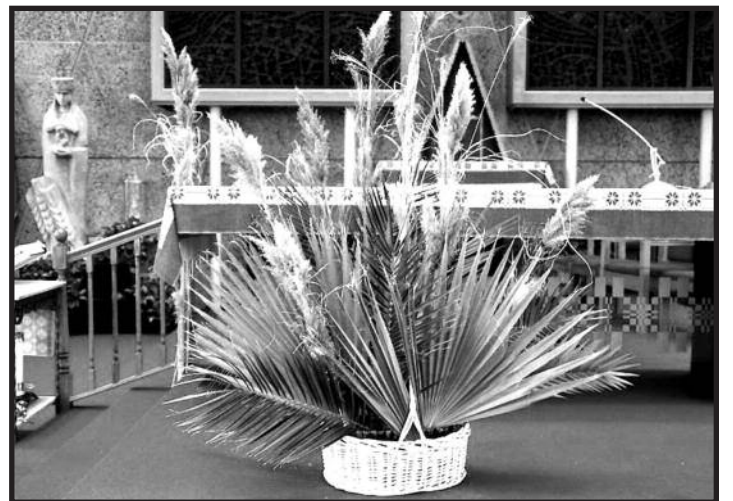

Verbų sekmadienis Vilniuje.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Verbų sekmadienis

Pagal Bažnyčios liturginį kalendorių balandžio 13-ąją minėjome Viešpaties kančios (Verbų) sekmadienį. Po jo įžengiame į Didžiąją savaitę. Lietuvoje Verbų sekmadienio Mišiose švenčinamos kadagio ar sprogstančio gluosnio šakelės. Vilniaus krašte paplitusios margaspalvės verbos, surištos iš džiovintų javų, lauko gėlių ir žolelių. – 2 psl.

Amerikos bažnyčiose švenčinamos palmių šakelės.

Dainos Čyvienės nuotr.

Connecticuto lietuviai renka dienos merą

LAURYNAS R. MISEVIČIUS

Ne vieną sykį Lietuvoje teko girdėti sakant, kad Kovo 11-osios nebūtų be Vasario 16-osios. Na, mums tai savaime suprantama, galbūt tik išėivijoje Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo data kovo mėnesį nėra tiek išpopuliarėjusi, kaip pačiame Nemuno krašte. Užtat labai gražu, kuomet, ir netgi beveik pagal kalendorių, šios abi didingos šventės sutampa. Būtent taip nutiko šių metų kovo 11-ąją Connecticuto, lietuvių sostinė pramintame Waterbury mieste.

Čia jau porą dešimtmečių gyvena lietuviškojo „Dienos mero“ „prisaikdinimo“ tradicija. Net ir tikrasis „žalvarinio“ miesto meras Neil M. O’Leary, sveikindamas šiais metais tokiu būdu pagerbtą lietuvių bendruomenės atstovę Rita Vileišytę-Bagdonienę, prisiminė savo jaunystę Brooklyne, kuriame tarnavo policininku ir nuolat bendravo su mūsų tautiečiais. Waterbury tvarkos sergėtojams paskyrimas į Brooklyną buvo itin geidžiamas. Tuomet lietuvių plačiai apgyvendintoje miesto dalyje vyravo tvarka ir susiklausymas. Na, o „Dienos merės“ pagerbimo šventės programa, priešais savivaldybės įstaigą, buvo pradėta oficialiu lietuviškos trispalvės pakėlimu. Iškilėms vadovavo vietinės Lietuvos Vyčių kuopos prezidentas Linas A. Balsys, taip pat neseniai tapęs Waterbury lietuviškuoju „meru“. – 5 psl.

Rita Vileišytė-Bagdonienė vienai dienai tapo Waterbury, CT, „Dienos mere“. Laimos Reiss nuotraukos

Žmogus pilnas savęs yra visada tuščias. – G. Regismanset

Iš tikrųjų, kai sūnus Aldas palietė popiežiaus Jono Pauliaus II ranką, popiežiaus šventuoju dar nebuvo. Jis popiežiaus Pranciškaus bus pakelbtas šventuoju Dangiškojo pasigailėjimo sekmadienį, šių metų balandžio 27 d. Įdomu, kad toks sekmadienis buvo įvestas Jono Pauliaus II pastangomis. Tą pačią dieną šventuoju bus paskelbtas ir kitas popiežius – Jonas XXIII.

2013 m. liepos 5 d. popiežius Pranciškus pasirašė reikiamus dokumentus, užbaigiančius šių dviejų popiežių kanonizacijos eigą. Po poros mėnesių, rugsėjo 30 d., buvo pranešta jų šventaisiais paskelbimo data. Įdomu, kad pati pirmoji popiežiaus Pranciškaus enciklika „Lumen Fidel“ („Tikėjimo šviesa“) buvo paskelbta irgi praėjusių metų liepos 5-ąją.

Karol Jozef Woytyła gimė 1920.05.18. Wadowice mieste Lenkijoje. 1978.10.16. jis buvo išrinktas popiežiumi ir pasivadino Jonu Pauliu II. Jis tapo pirmuoju ne italų kilmės popiežiumi nuo 1522 m. Jis taip pat tapo vienu iš ilgiausiai išbuvusių popiežių (mirė 2005.04.02). Būdamas vienas iš įtakingiausių XX amžiaus vadovų, jis daug prisidėjo prie komunizmo žlugimo ne tik Lenkijoje, bet ir visoje Europoje. Jis daug dirbo ekumenizmo plėtroje ir skatino dialogą tarp įvairių tikinčiųjų bendruomenių. Jis buvo pirmasis popiežius, aplankęs musulmonų mečetę ir žydų sinagogą. Per jo laidotuves 2005 m. tikintieji užpildė Šv. Petro aikštės kiekvieną kampelį ir su plakatais bei žodžiu skelbė: „Sano subito!“ („Šventasis dabar!“). Atsiliepdamas į tai, popiežius Benediktas XVI suspendavo taisyklę, kad reikia laukti bent penkerius metus prieš pradėdant kanonizacijos bylos procesą. Jonas Paulius II 2009.12.19 buvo paskelbtas Dievo tarnu. 2011.05.01. jis buvo pakeltas į palaimintuosius. Bažnyčios istorijoje jo paskelbimo šventuoju eiga yra pati trumpiausia.

Antras stebuklas, kuris yra reikalingas, kad asmuo būtų paskelbtas šventuoju, buvo patvirtintas dabartinio popiežiaus Pranciškaus 2013.07.05. Žiniasklaidos pranešimu, antrasis stebuklas, priskirtas Jonui Pauliui II, lietuvių iš Costa Ricos. Ji

Sūnus palietė šventojo ranką!

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

stebuklingai išgijo nuo galvos aneurizmo 2011.05.01 – tą pačią dieną, kai Jonas Paulius II buvo paskelbtas palaimintuoju.

Lietuviams Jonas Paulius II, kurio motina buvo lietuvė, yra ypač brangus ir artimas. Atkūrus Lietuvos Nepriklausomybę, šis popiežius lankėsi Lietuvoje ir tuo prisidėjo prie tautos, bent jos dalies, atsigręžimo į tikėjimą. Mūsų šeima jaučiasi tarsi turinti specialų ryšį su juo, nes mano sūnus Aldas yra palietęs jo ranką Šv. Petro aikštėje. Tai prisimindamas neseniai jis man rašė: „Tai buvo 1985 m. liepos m. Su (broliu) Aidu keliavome į Lietuvą ir tada aplink Vakarų Europą. Kai pravažiavo jo mašina, aš ištiesiau ranką ir mūsų rankos susilietė. Aido versija buvo, kad aš popiežių beveik ištempiau iš mašinos“. O ir mes patys 40-ties metų vedybų sukakties proga iš jo gavome popiežišką palaiminimą. Pradėjus girtis, dar noriu pridėti, kad vestuvių proga 1962 m. gavome Jono XXIII palaiminimą. Kaip jau kažkam šypsodamasis prasitariau, gerai turėti pažinčių Danguje.

Būsimas popiežius Jonas XXIII, ūkininkų sūnus, gimė 1881.11.25 d. (mirė 1963.06.03). Šeimoje jis buvo vienas iš trylikos vaikų. Kunigu išventintas 1904 m., o būdamas 77 metų amžiaus išrinktas popiežiumi (1958.10.28). Dėl jo garbaus amžiaus buvo manyta, kad jis bus trumpalaikis popiežius. Jo sprendimas 1958 m. Kalėdų dieną aplankyti polio ligos paliestus vaikus vienoje Romos ligoninėje susilaukė dėmesio. Tai buvo pirmas popiežiaus apsilankymas Romos vyskupijoje nuo 1870 m. Kitą dieną jis aplankė vieną Romos kalėjimą. Jis turėjo „įprotį“ vėlai naktį „pasprukti“ iš Vatikano ir praėivių nepažintas eiti pasivaikščioti Romos gatvėmis. Dėl

to jis buvo pramintas „Johnny Walker“.

Praėjus vos trims mėnesiams po jo išrinkimo popiežiumi, 1959.01.25. Jonas XXIII įsteigė Ekumeninę tarybą. Netrukus po to, 1961.12.25. prasidėjo jo sušauktas Antrasis Vatikano suvažiavimas, daug prisidėjęs prie Bažnyčios atnaujinimo.

Palaimintuoju jis buvo paskelbtas 2000.09.03. Įdomu, kad dabartinis popiežius Pranciškus 2013.05.03 suspendavo reikalavimą dėl antrojo stebuklo reikalavimo, tuo pašalindamas paskutinę kliūtį dėl paskelbimo šventuoju. Vatikano ryšininkas spaudai paaiškino, kad toks sprendimas yra popiežiaus valioje. Daug kankinių buvo paskelbti šventaisiais be jokių patvirtintų stebuklų.

Dabartinė Bažnyčios nustatyta tvarka dėl paskelbimo šventuoju buvo popiežiaus Jono Pauliaus II patvirtinta 1983 m. dokumente „Divinus Perfectionis Magister“. Pagal tą dokumentą yra keturios pakopos, vedančios į paskelbimą šventuoju. **Dievo tarnas ar Dievo tarnaitė:** procesas į šią pakopą gali būti pradėtas praėjus penkeriems metams po kandidato mirties. Tai būtų vyskupijos lygio tyrimas apie kandidato krikščionišką dorybių atsiskleidimą jo gyvenime. **Garbingasis:** šioje stadijoje tyrimas yra perduodamas atitinkamai komisijai Vatikane. Po pradinio teigiamo įvertinimo, gauto iš devynių bylų peržiūrėjusių teologų, kitas žingsnis yra vyskupų ir kardinolų peržiūra. Čia gali būti duodama rekomendacija, kad kandidatas turi herojišką dorybių, tinkamų Garbingojo titului. Yra dvi galimybės tapti **Palaimintuoju:** Kankinio ar Išpažinėjo. Kankinio atveju nereikalaujama patvirtintų stebuklų. Mirusiam taikingai, reikia bent vieno stebuklo patvirtinimo. Toks stebuklas, ryšium su herojišką dorybių atsiskleidimu jo gyvenime, suteikia Palaimintojo rangą. Pagaliau, **Šventasis:** tam reikalingas antras patvirtintas stebuklas, įvykęs po kandidato paskelbimo Palaimintuoju.

Pabaigai noriu pridėti savo pastabą, kad Bažnyčia šventųjų neparenka. Tai Dievo žinioje. Bažnyčia tik kai kuriuos jau esamus šventuosius išskiria jos nustatyta tvarka.

Verbų sekmadienis

Atkelta iš 1 psl.

Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčia Marquette Parke Verbų sekmadienį buvo apyplinė. Prieš Mišių pradžią klebonas Jaunius Kelpšas pakvietė parapijiečius palmių šakelių šventinimo iškilimėms. Bernice Barakauskas nuotr.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje Lemonte Verbų sekmadienį pirmą kartą vyko Dievo žodžio liturgija vaikams. Prieš pirmąjį skaitinį tėvas Algis Baniulis sukvietė vaikus prie altoriaus, o vadovės ir globėjos (šįkart trys mamytės ir viena seselė) palydėjo juos į kambarį, pavadintą „Pas Prelatą“, nes ten gyveno prelatas Ignas Urbonas. Vaikams buvo skaitoma knyga apie Verbų sekmadienį, su jais buvo kalbama apie Jėzų ir verbas.

Nuo šiol Dievo žodžio liturgija vaikams vyks kiekvieną sekmadienį 9 val. r. šv. Mišių metu (išskyrus vaikų Mišių sekmadienį). Jos metu vaikams nuo 3 iki 8 metų amžiaus suprantama kalba ir užsiėmimų pagalba bus perteikiamas Dievo Žodis. Užsiėmimai vyks kambarėje „Pas Prelatą“. Dainos Čyvienės nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00. Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesijunčiame. „Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba. Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Verba plaka, ne aš plaku...

VAIDA LOWELL

Velykos daugeliui lietuvių siejasi su tradiciniais margučiais ir verbomis. Margučių rasime ant daugumos išėivių Velykų stalo, o verbų? Spėju – ne kiekvienoose namuose. Lietuvoje Vilniaus kraštas išlepintas tautodailininkų sukurtomis margaspalvėmis verbomis, o Verbų sekmadienis Vilniaus senamiestyje sutraukia tūkstantines minias.

Praėjusį sekmadienį Tautodailės institutas ir New Yorko Apreiškimo parapija parėmė verbų rišimo popietę po šv. Mišių Apreiškimo bažnyčioje. Verbos ir tradiciniai „palmių lapai“ buvo šventinami Verbų sekmadienį.

Lietuvių kilmės Pat Sidienė kasmet prieš Velykas organizuoja verbų rišimo apmokymus New Yorko Apreiškimo parapijiečiams. Čia ją sutikti buvo galima balandžio 7 d. po šv. Mišių.

Pat gimė ir užaugo JAV kartu su mamos vokiškai kalbančiais giminaičiais, kilusiais iš Austrijos – Vengrijos krašto. Be vokiečių kalbos moteris kalba prancūziškai bei turi tvirtus lotynų kalbos pagrindus. Lietuvių kalbos ji išmoko iš jau dabar nebeegzistuojančio „Kultūros Židinio“ New Yorke, o jos mokytojais buvo Juozas Bolevičius-Boley bei Jadvyga Kregždys. Pat mielai sutiko papasakoti „Draugo“ skaitytojams apie verbų rišimo pomėgį.

Kada ir kodėl nusprendėte organizuoti verbų rišimo pamokas New Yorko bendruomenės nariams?

Jau beveik dešimt metų rišu verbas Apreiškimo parapijiečiams. Kartu su pažįstamu Joe Rudžiu (jis taip pat gimęs Amerikoje ir vedęs lenkų parapijos vadovė) žinojome apie šį liaudies meną ir visada norėjome patys išmokyti rišti verbas. Joe yra pasišventęs parapijietis. Dabar jam jau per 80 metų. Lietuvių kalbą jis taip pat išmoko „Kultūros Židinyje“ jau būdamas suaugęs.

Kaip išmokote rišti verbas ir kur randa medžiagų joms pagaminti?

Mane pačią labai domina liaudies menas. Joe raskavo verbų lenkų parduotuvėleje. Visos parduotuvės verbos turėjo kotą ant kurio buvo pritvirtintos įvairios džiovintos gėlės. Tokių medžiagų mes tikrai niekur negalėjome rasti. Be to, kaip pritvirtinti tuos žolynėlius prie koto? Kai kurie žolynai buvo dažyti. Galvojome: kaip juos nuvažyti?

Tuomet vieną Verbų sekmadienį mano dabar jau a. a. vyras Vladas lankėsi verslo reikalais Californijoje ir užsuko išklausti šv. Mišių į šv. Kazimiero parapijos bažnyčią Santa Monica mieste. Kai grįžo namo, jis man papasakojo, kokias verbas ten matė. Mus stebino, kad ten verbos buvo populiarios. Juk beveik kiekvienas turėjo galimybę be jokių rūpesčių nusiskinti palmės šakelę! Tačiau tuomet mums

Pat Sidienė (kairėje) džiaugėsi, kad Laura Jalinskas kartu su sūnumis (iš kairės) Petru ir Luku entuziastingai mokėsi verbų rišimo meno. Raimundo Šližio nuotr.

abiems su Joe kilo mintis – kodėl nepagaminus verbos ant nendrės kotelio! Nendrių buvau mačius Lietuvoje ir žinojau, kad jų pilna mano „tėviškėje“ Connecticuto valstijoje. Pirmą problemą išspręsta! Krepinio popieriaus juostelės ir vielutė pritvirtinti džiovintus žolynėlius išsprendė antrą problemą!

Paprastosios rykštenės nesunku rasti ir ji labai opiai išdžiūna. Džiovinta guboją verbas pagyvina balta spalva. Pirmą verba gavosi pakankamai „pilka“, bet ją jau buvo galima vadinoti verba.

Vytautas Čereška, vienas mūsų parapijiečių, trečios kartos imigrantas, dirba gėlių versle New Yorke. Jis ėmė džiovinti rozes, guboją, liatrį ir kitus augalus. Paprastoji rykštenė išlaiko geltoną spalvą, papuošia puokštes, tad pradėjome rinkti ir jų kotelius.

Ar daug žmonių šiame susirinko pasimokyti šio liaudies meno?

Šiais metais buvo ne per didžiausias susidomėjimas. Man teko pasistatyti stalą truputį kitoje vietoje, gal todėl parapijiečiai nelabai pastebėjo šį užsiėmimą, o galbūt susidomėjimas verbomis nyksta... Tačiau buvo labai smagu, kai lietuvė mama su dvyniais berniukais sustojo prie mano stalo. Tos dienos šv. Mišios buvo laikomos už berniukų senelį, tad savo surištas verbas šeima ir nusprendė dedikuoti seneliui.

Mes visada pakviečiame dalyvauti ispanų bendruomenę (Apreiškimo parapijoje sekmadieniais po lietuviškų šv. Mišių laikomos šv. Mišios

ispanų bendruomenėi – Red.). Šiame ispanų bendruomenė po šv. Mišių vaišinosi, o jų vadovė Leticia Serrano pastebėjo mano užsiėmimą ir pakvietė

kitus prisijungti. Viena moteris netgi norėjo nusipirkti verba. Aš jai parodžiau, kaip pačiai surišti verba (mes niekada neparduodame verbų). Tuomet ji parodė kitiems, daugiausiai vaikams. Aš jiems visiems papasakojau apie verbas ir paaiškinau, kaip jas rišti, o L. Serrano viską išvertė į ispanų kalbą.

Nežinau, ką jie darys su verbomis, bet nenustebčiau, jei per Verbų sekmadienį jie jas atsinešė į bažnyčią pašventinti.

Visas savo surištas verbas (per savaitę iki Verbų sekmadienio aš paprastai surišu dar keletą) sudedu į krepšelį. Verbas pašventinu per Verbų sekmadienį ir kviečiu parapijiečius pasiimti, bet retas kuris ima. Taip pat papuošiu šoninį altorių.

Po mažo susidomėjimo šiais metais pagalvoju, ar verta tęsti šią tradiciją. Ar įsivaizduojate, kiek kruopštumo reikia, džiovinant visas žoleles ir vežant jas į Brooklyną? Bet kai pasižiūriu į jau surištas verbas, tuomet prisimenu entuziastingai verbas rišančių vaikų džiaugsmingus veidus, ar prašalaičius, kurie savo verbomis papuošia amžinojo poilsio atgulusių sutuoktinių ar tėvų kapus, ar lietuvių kunigą, paprašantį atsiųsti verba, ar kas nors iš New Yorko konsulato paima po verba... Tikrai taip, esu siuntus verbas paštu!

Esu girdėjusi, bet nežinau, ar tiesa, kad šie verbų rišimo apmokymai yra vieninteliai vakariniame žemės pusrutulyje. Išimtis – neseniai „Neringos“ stovyklos pradėti verbų rišimo mokymai.

Po Floridos skliautais

Žiemą iš kiemo vijo su puodų muzika

Kovo 2 d., sekmadienį, St. Petersburgo Lietuvių klubo valdyba surengė „Laišinio“ pietus. Dalyvius džugino po salę vaikščiojantys ir riestainėlius dalinantys „Saulutės“ mokiniai. Netrukus iš mažosios salės įžygiavo kaukėti persirengėliai. Jų eisena buvo lydima triukšmingos puodų, dangčių ir kitokių „instrumentų“ muzikos bei nuoširdaus žiūrovų juoko. Kaukėti mažieji rūpestingai vijo žiemą lauk ir skelbė, kad jau greitai ateis šv. Velykos.

Kaip ir tradicija sako, šiam karnavalui pasibaigus, prasidėjo gausios Užgavėnių vaisės, o po „Kanapinio“ valdymo, netrukus ateis pavasaris ir linksmos Velykų šventės su margučių kautynėmis.

Minint Nepriklausomybės dieną nubraukė ir ašarą

Kovo 11-oji, Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena, St. Petersburgo Lietuvių klube buvo minima kovo 9 d., sekmadienį. Šv. Vardo bažnyčioje buvo aukojamos šv. Mišios už Lietuvą. Tautiečiai rinkosi į klubą, kur po pietų buvo paminėta ši brangi mums diena. Susirinkusieji klausėsi muzikinės DVD programos – koncerto, skirto Nepriklausomybės dienai paminėti, atliekamo Lietuvos studentų ir jaunimo chorų.

Prieš koncertą Angelė Karnienė trumpai paminėjo šios dienos reikšmę mūsų valstybei. Prisiminė visus, kurie paaukoję didžiausią savo auką – gyvybę, mūsų tautai atnešė laisvę ir nepriklausomybę nuo svetimųjų. „Šiandien yra rimties diena, bet kartu ir džiaugsmo diena. Visoje Lietuvoje rengiami Kovo 11-osios paminėjimo suėjimai, koncertai. Ir mes šią dieną paminėsime, dėka Mečio Šilkaičio parengto DVD, išgirdami pačius geriausius Lietuvos chorų, dainuojančių Lietuvos televizijoje Nepriklausomybės atgavimo šventėje“, – kalbėjo A. Karnienė.

Ne vienas dalyvis, klausydamasis programos, nubraukė ašarą ir grožėjosi mūsų jaunimu, dainuojančiu jautrias, prasmingas šias dienas dainas.

Golfo turnyras rinko lėšas labdarai Lietuvoje

Lietuvos garbės konsulo Algimanto Karnavičiaus ir jo sudaryto komiteto surengtas jau keturioliktas Floridos lietuvių golfo turnyras praėjo labai sėkmingai. Suskridę iš įvairių JAV miestų, ir net iš Anglijos, golfo mėgėjai lietuviai ir svečiai amerikiečiai buvo pamaloninti puikiais orais. Nuotaikingos žaidynės prasidėjo vasario 27 d. ir baigėsi pagrindiniu turnyru kovo 3 d. „Pasisveikinimo“ vakaras vyko kovo 1 d. Lietuvių klube, kur be puikių Angelės Straukienės parengtų vaišių, svečiai buvo pradžiuginti Klubu pramoginių šokių grupės „Ritmas“ programa.

Prie „kilniųjų gėrimų rūšio“ smarkiai darbavosi Aurelijus Kilbauskas, malšinantis lietuviškais ir kitokiais gėrimais golfo žaidėjų ir svečių troškulį. Ant gražiai paruoštų stalų buvo išdėliotos „silent auction“ dovanos, kuriuos atnešė gražų pelną. Golfo žaidėjai komentavo, kad šis Lietuvių klube surengtas „pasisveikinimo“ vakaras buvo pats smagiausias.

Kaip ir praeityje, taip ir šiais metais visas turnyro pelnas skiriamas labdarai – organizacijai „Vaiko vartai į mokslą“. Po pernai įvykusio golfo turnyro organizacijos pirmininkė Aldona Vaitys laiške dėkojo už paramą ir linkėjo sėkmės rengiant kitų metų turnyrą. Jos linkėjimai išsipildė – šių metų turnyras buvo sėkmingas.

Kalbama, kad jubiliejinės, penkioliktosios golfo žaidynės kitais metais bus neeilinės – ypatingos.

Dainininkai kviečiami į naują grupę

St. Petersburg, Floridoje, Lietuvių klube susikūrė dainininkų grupė.

„Bangos“ pirmininkė bei naujosios grupės administratorė Ramutė Krikščikienė kviečia prisijungti visus dainos mylėtojus. Grupės meninė vadovė – Asta Lukienė. Grupė repetuoja Lietuvių klube antradieniais nuo 6:30 val. v. ir ketina, jei sąlygos leis, pasirodyti klube per Motinos dieną.

Grupė dar „nekrikštyta“ ir vardo parinkimui skelbiamas konkursas. Nugalėtojui bus skiriamas 25 dolerių prizas.

Visais grupės reikalais skambinti Ramutei (tel. 727-687-1061) arba Astai (tel. 727-251-2309).

Parengta pagal St. Peterburgo „Lietuvių žinių“ Nr. 452

**„Draugo“
prenumeratoriai
gali skaityti „Draugą“
internete be jokio
papildomo mokesčio.**

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org
ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

**Skaitykite „Draugą“
greičiau!**

Naujos tradicijos pradžia Long Islande

Po apdovanojimų

Gerdos Vadeikienės ir Kęstučio Jankūno nuotraukos

RASA MITRULIČIENĖ

Suaplazdėjo trispalvė... Pasigirdo teisėjo švilpukas... Rytinio Long Island LB šiame vasario 16-ąją šventė krepšinio aikštelėje ir tai turėtų tapti kasmetiniu Vasario 16-osios turnyru. Į Southamptono krepšinio aikštelę suvažiavo 8 komandos, turėjom svečių iš New Jersey, užsiregistravo ir dvi amerikiečių komandos. Visos komandos buvo apylygės, todėl kovos buvo labai įtemptos ir įdomios.

Po šeštadieninės mokyklėlės į aikštelę įriedėjo ir mažiųjų „kazickiukai“ (A. Kazickienės lituanistinės mokyklos mokiniai). Vaikučiai, mokytojai, tėveliai, visi kas nežaidė krepšinio galėjo

išbandyti jėgas 3x3 baudų mėtymo konkurse. Ramunė Kurbanovienė, emėsi inciatyvos ir greitai sudarė net aštuonias komandas. Aistros liejosi per kraštus. Sunku buvo visus ir suvaldyti – net pasibaigus turnyru, vaikai prašė dar ir dar kartą žaisti. Pirmą vietą baudų mėtymo konkurse laimėjo Nojus, Alvyda ir Modestas Žukai, antrą – Simona Vadeikaitė, Adriana Žukas ir Greta Diržytė ir trečią – Marina Levišauskienė, Jorūna Rimkienė ir Maja.

Kitoje aikštelės pusėje vyko taikliausio tritaškinko rinkimai. Čia dalyvavo 8 žaidėjai. Pirmą vietą atiteko Raimundui Rakauskui antra Vilmai Mitrulėvičiūtei ir trečią laimėjo Heber

Po konkursų prasidėjo finalinės

kovos. Dėl trečios vietos kovojo LI „Bartola“ ir „Win The Hardway“. Amerikiečiai turėjo nusileisti stipresniems „Bartola“ krepšininkams. Dėl pirmos vietos kovėsi LI „Barbarai“ ir New Jersey „Liepsna“ krepšininkai. Šioje kovoje stipresni buvo Rytinio Long Island „Barbarai“, kuriuos į pergale vedė Linas Smoriginas.

Po varžybų visi rinkomes Riverheade, kur vyko Vasario 16-osios minėjimas ir apdovanojimai. Rytinio Long Islando pirmininkė, Rasa Mitrulėvičienė, pasidžiaugė, kad nors ir svetimame krašte, bet turime galimybę visi susieiti ir paminėti tokią ypatingą ir svarbią datą. Visus turnyro žaidėjus ir dalyvius pasveikino ir apdovanojo Rytinio Long Island atstovas sportui Tomas Mitrulėvičius. Geriausiu turnyro žaidėju pripažintas Algis Vadeika. Nuostabios šeimininkės vaišino kugeliu ir bulviniiais blynais. O kas dar gali būti geriau nei lietuviškas alus prie tokių gardžių lietuviškų patiekalų. Visų, kurie nedalyvavo šiais metais, būtinai lauksim atvykstant kitais, juk tokių nuostabių švenčių niekada nebūna per daug.

Pirmos vietos nugalėtojai „Barbarai“.

Baudų mėtymo konkurse antrą vietą laimėjo – Greta, Simona ir Adriana.

Connecticuto lietuviai renka dienos merą

Atkelta iš 1 psl.

2014 m. laureatė Rita Vileišytė, į JAV atvykusi dar 1951 m. ir dabar Southbury (CT) gyvenanti Amerikos lietuvė, yra vienišė gyva tikros Lietuvos legendos dr. Jono Vileišio dukterė. Lietuvos Respublikos Nepriklausomybės akto signataro atžala padėkos kalboje prisiminė savo tėtį, kuris savo laiku užėmė šalies Finansų ministro, taip pat ambasadoriaus JAV postą bei 10 metų buvo demokratiškai išrinktas Kauno miesto meras. „Mano tėvas būtų be galo laimingas, matydamas mane šioje vietoje... savo jauniausią dukrą, simboliškai pasekusią jo pėdomis“, – gausiai susirinkusiems CT, NY ir NJ lietuviams, braukdama džiaugsmo ašarą, sakė advokatės praktika už Atlanto ilgą laiką besivertusi Nepriklausomybės akto signataro dukterė.

Rita Vileišytė-Bagdonienė pasakojo apie nelengvus pokario laikus, kurių metu net 20 Vileišių šeimos narių buvo deportuoti, vėliau nemažai likusiųjų emigravo į Vakarų. Ji dėkojo jai ir kitus

imigrantus prigladiusiai Amerikai, kuri leido visiems ne tik laisvai išpažinti savo tikėjimą, išlaikyti lietuvių

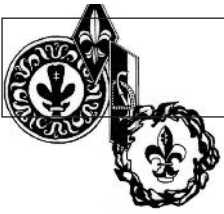
kalbą ir kultūrą, siekti Lietuvos laisvės, o štai Waterbury netgi kasmet Vasario 16-osios proga išrinkti „Dienos merą“.

2008 m. Rita Vileišytė išleido savo atsiminimus, pavadinus „Tolimaisiais vaizdais“, kuriuose daug dėmesio skiriama įžymiajam signatarui, autorės tėvui. 2014 m. lietuvių „Dienos merės“ kūryba itin domėjosi specialus Waterbury mero patikėtinis tarptautinei bendruomenei iš Puerto Rico kilęs Geraldo Reyes, perdavęs nominantę oficialius sveikinimus nuo Senatoriaus Christopher Murphy bei Kongreso atstovės Elizabeth Esty.

„Žalvarinis“ miestas pernai sėkmingai atgaivino prieš keletą dešimtmečių užgesusio tarptautinio festivalio tradiciją, kai gegužės mėnesį Waterbury miesto centre šalia miesto bibliotekos esančioje pievelėje susirinkdavo tūkstančiai įvairias tautas atstovavusių dalyvių ir svečių. Šiais metais, gegužės 17-ąją, šeštadienį, vėl visus kviečiame apsilankyti Connecticuto lietuvių „sostinėje“. Daugiau informacijos apie šią šventę netrukus surasite tinklalapyje www.waterburyct.org.

Straipsnio autorius Laurynas Misevičius kartu su šių metų laureate, Nepriklausomybės akto signataro dukterimi Rita Vileišyte-Bagdoniene (dešinėje) bei ankstesne Waterbury „Dienos mere“ nominuota Janina B. Nawarskas, knygos apie sunkų pokario emigrantės iš Lietuvos likimą ir banguotą gyvenimą išveivijoje „Child Lost“ (anglų kalba) autore.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Jūrų Skautai

Čikagos „Lituanicos“ tunto jūrų skautai Gytis Kelmelis, Jokūbas Gučius ir Martynas Juškėlis kartu su vadovu, j.b. Viliumi Dundzila planuoja šią vasarą, liepos 10–12 d., burlaivių perplaukti Michigano ežerą iš Čikagos uosto į Buriavimo kursus Rako stovykloje, MI. Ši iškyla pavadinta „Sail Rakas“. Buriavimo kursai vyksta liepos 12–19 dienomis.

J. b. Vilius Dundzila su jūrų skautais.
j. ps. s. Aro Galinaičio nuotr.

AUKA

Mylita Nasvytienė

*Aidi Velykų varpai po visą žemę,
jie skelbia išganymą dangaus.
Viešpats paaukvoja savo Sūnų,
išdildęs nuodėmes žmogaus!*

*Savo auka nušluostė mūsų ašaras,
atleido nuodėmes, kai buvome kalti.
Mūsų nelaimėse atsiuntė dangaus paguodą,
buvo prie mūsų arti!*

*Jis laimina mūsų gyvenimą,
sūnaus auka paruoštas amžinybės kelias.
Ten danguje tikri mūsų namai,
kur garbės himnus gieda angelai.*

*Dėkoju Viešpačiui už suteiktas dovanas,
globok toliau mūsų namus.
Globok mūsų tėvynės žemę,
dėkoju už paguodą ir džiaugsmus!*

*Kai visa buitįs gieda Aleliuja,
savo širdy žinau –
Nesu verta, Viešpatie, Tavo aukos,
poilu ant kelių ir meldžiuos!*

Su Velykomis!
Linguoja pirmieji žiedai.
Su Velykomis!
Dainuoja parskridę paukščiai.
Su Velykomis!
Sveikina iš aukštai pavasario saulės spinduliai.

*Sveikinu visus „Skautybės kelio“ rėmėjus,
bendradarbius, skaitytojus su
gražiausia pavasario švente!*

Su šv. Velykomis!

v.s. fil. Aušra Jasaitytė Petry
„Skautybės kelio“ redaktorė

SIETUVOS DRAUGOVĖS SVARBUS PRANEŠIMAS

Pranešame, kad „Sietuvos“ draugovės sueiga balandžio 17 d. NEĮVYKS. Sueiga yra nukeliama į gegužės 15 d. Nuo gegužės mėnesio sueigos vyks pas Ireną Kirkuvienę. Adresas: 5 Bennington Court, Lemont, Illinois 60439. Laikas lieka tas pats – 1 val. p. p.

Netrukus įžengsime į šv. Velykų šventę. Krikščioniui ši šventė yra viso jo tikėjimo pagrindas. Jeigu Kristus nebuvo prikeltas, tai tuščias mūsų skelbimas ir tuščias mūsų tikėjimas, sako apaštalas Paulius. Be prisikėlimo, Kristaus kančia ir mirtis neturėtų jokios prasmės.

Tikėjimas nėra magija ar religingumas, kurio centre yra tik žmogus ir jo nesuskaičiuojami poreikiai, išsakomi Dievui. Jeigu įvyks stebuklas, tuomet aš tikėsiu. Sukalbėsiu tam tikras maldas, kad daugiau iš Dievo sveikata, ar nešiosiu tam tikrą medalikėlį, kuris apsaugos mane nuo piktosios dvasios veikimo. Tai vis ta pati pagonybė, kuri nesiderina su tikėjimu. Mūsų tikėjimas yra išbandomas Evangelijoje skelbiama žinia, žinia, verta milijono, pinigais neišmatuojama žinia. Moterys, atėjusios patepti Jėzaus kūną, pamato angelą, kuris skelbia: Kristus prisikėlė, Jo čia nebėra! Kristus prisikėlė, kad mes daugiau nebemirtume, kad mes gyventume, kad per jo nuopelnus gautume nuodėmių atleidimą. Štai mūsų tikėjimo pagrindas, štai visai žydų tautai duoto pažado išsipildymas.

Labai skaudu, kad daugeliui žmonių pasaulyje nieko nesako Kristaus prisikėlimo įvykis, jų gyvenimai taip ir prabėga, užliūliuoti pilkos kasdienybės ir nepaliesti įstabaus atpirkimo slėpiniu. Jie sukasi nuodėmės mirties rate ir Kristaus geroji žinia su jais prasilenkia, nepasiekia jų nuo pasaulio triukšmo apkurtusių ausų, nepasiekia kasdienybės rūpesčiais pripildytos širdies. Žmogus ieško savo saugumo darbe, karjeroje, įvairiose bičiulystėse, pasiekimuose, tačiau visa tai sąšlavos palyginus su Jėzaus Kristaus Meilės pažinimo didybe, rašo apaštalas Paulius.

Mus, krikščionis, Velykų žinia turėtų pripildyti neišmatuojamu džiaugsmu. „Krikščionys turi

Prisikėlimas

RENATA ŽIŪKAITĖ

būti džiaugsmingi“, – rašo popiežius Pranciškus. Kristus mus išlaisvino iš nuodėmės mirties, iš pragaro, kuris prasideda jau čia, žemėje. Per stebuklingą Velykų naktį mes šlovinsime Dievą už visus stebuklus, kurie įvyko mūsų gyvenime. Kaip giedame velykiniame Exultet: „Laiminga kaltė, kuri susilaukė tokio didžio Atpirkėjo“!

Evangelijoje angelas liepia moterims eiti ir nunešti prisikėlimo žinią mokiniais. Ir mes, sulaukę šv. Velykų švenčių, visus, kuriuos sutiksime savo kelyje, sveikinkime žodžiais: Kristus prisikėlė! Jis nori nuritinti akmenį ir nuo tavo širdies, būti Tavo gyvenimo šviesa!

Kristaus prisikėlimo įvykiai sąlygoja apaštalu atsivertimą. Prisikėlęs Kristus jiems pasirodo ir 40 dienų juos moko, pasiūsdamas skelbti Evangeliją į visas tautas. Anksčiau Kristaus kančios išgąsdinti apaštalai dabar tampa drąsūs ir pasiryžę dėl Kristaus pralieti savo kraują. Vėliau jie visi mirs kančinio mirtimi, paliudydami, kad Kristaus prisikėlimas nėra melagingas liudijimas, kaip bandė suformuluoti aukštieji žydų kunigai. O stebuklingas buvusio aršaus krikščionių persekiotojo apaštalo Pauliaus atsivertimas kelyje į Damaską rodo nepaprastą Kristaus Evangelijos žinios veiksmingumą.

Šių dienų pasaulyje krikščionis su Kristaus prisikėlimo žinia gali atrodyti kaip tas pajacas, kuris bando išgelbėti kaimą nuo gaisro. Kas gi pati

kės juokdariu? Tačiau nepaisant mūsų vaidmens, liudykime Kristaus darbui savo gyvenime mūsų artimiesiems, pažįstamiems ir svetimiems.

Nesvarbu kokiame nuodėmių dugne būtų atsidūręs žmogus, Kristus gailestingumas neturi ribų. Jis yra pasiruošęs atleisti, prikelti iš dvasinės mirties ir atverti rojus vartus. Latrui ant kryžiaus buvo duota paskutinė gyvenimo valanda – kaip galimybė atsiversti, kreiptis į šalia kabantį Išganytoją. Mums yra duodama dar viena Velykų šventė kaip galimybė išgyventi savo krikštą, savo Paschą – perėjimą iš mirties į gyvenimą, išgyventi savo buvimą krikščionimi džiaugsmą.

Jėzuitų dvasinėse pratybose „Eik į savo kambarėlį“ yra pasakojama apie du draugus Albrecht Dürer ir Franz Knigstein, kurie siekė tapti menininkais. Kadangi neturėjo pinigų mokslui, nusprendė, kad vienas jų ieškos darbo ir padės kitam, kol šis baigs mokslus. Tada jis pardavinės savo paveikslus ir apmokės už kito studijas. Metė burta, kam pirmajam stoti į universitetą. Dürer pradėjo mokslą, o Knigstein ėmėsi darbo. Dürer pasirodė nepaprastai gabus. Uždirbęs pakankamai pinigų norėjo išpildyti savo pasižadėjimą. Tik tada pamatė, kokią didelę kainą užmokėjo jo bičiulis: ilgi fizinio darbo metai sužalojo jautrius Knigstein pirštus ir jis turėjo atsakyti svajonės tapti dailininku. Tačiau šis dėl to nesigailėjo ir džiaugėsi draugo sėkme. Paveikslų galerijoje kabo žymus Dürer darbas: „Besimeldžiančios rankos“. Dürer nutapė savo bičiulio rankas, kai jis meldėsi. Šis paveikslas liudija meilės ir aukos istoriją.

Ir mums žaizdotos Kristaus rankos tepaliudija jo neišmatuojamo gailestingumo ir neišsemiamos dieviškos Meilės slėpinį.

Šv. Velykas švęskime kartu

VIOLETA RUTKAUSKIENĖ

Šventos Velykos yra brangiausia visų krikščionių šventė. Tai ne vien margučiai, zuikučiai, supynės – tai metas ir nuoširdžiai maldai, susikaupimui. Šiais metais balandžio 20 d. 2 val. po pietų šiaurinio Ilinojaus apylinkų lietuviai Prisikėlimo stebuklą ir Šv. Velykų džiaugsmą švęs savo gimtąja kalba, kartu susirinkdami į pamaldas Santa Maria del Popolo parapijos koplyčioje, Mundelein miestelyje. Čia, šiame miestelyje ir šioje parapijos koplyčioje, nuo gruodžio 16 d. reguliariai, kiekvieną trečiąjį mėnesio sekmadienį vyksta katalikiškos pamaldos lietuvių kalba. Tai didelis džiaugsmas lietuviams katalikams, kai po ilgesnio laiko vėl atsirado galimybė turėti lietuviškas pamaldas šiaurinėje Čikagos pusėje.

2013 metų rudenį, lietuviams dedant daug pastangų ir padedant katalikų bažnyčios vadovams Lietuvoje bei čia Čikagoje, pagelbstint Brighton Park parapijiečiams bei vyskupui R. Norvilui užtariant, Čikagos kardinolas Francis George, OMI priėmė sprendimą įkurti Šiluvos Mergelės Marijos katalikų misiją prie Santa Maria del Popolo parapijos Mundelein. Misijos vadovu paskirtas Marquette Parko lietuvių bažnyčios vadovas Jaunius Kelpšas. Iš Čikagos atvyksta ir šv. Mišias celebruoja kunigas Gediminas Keršys.

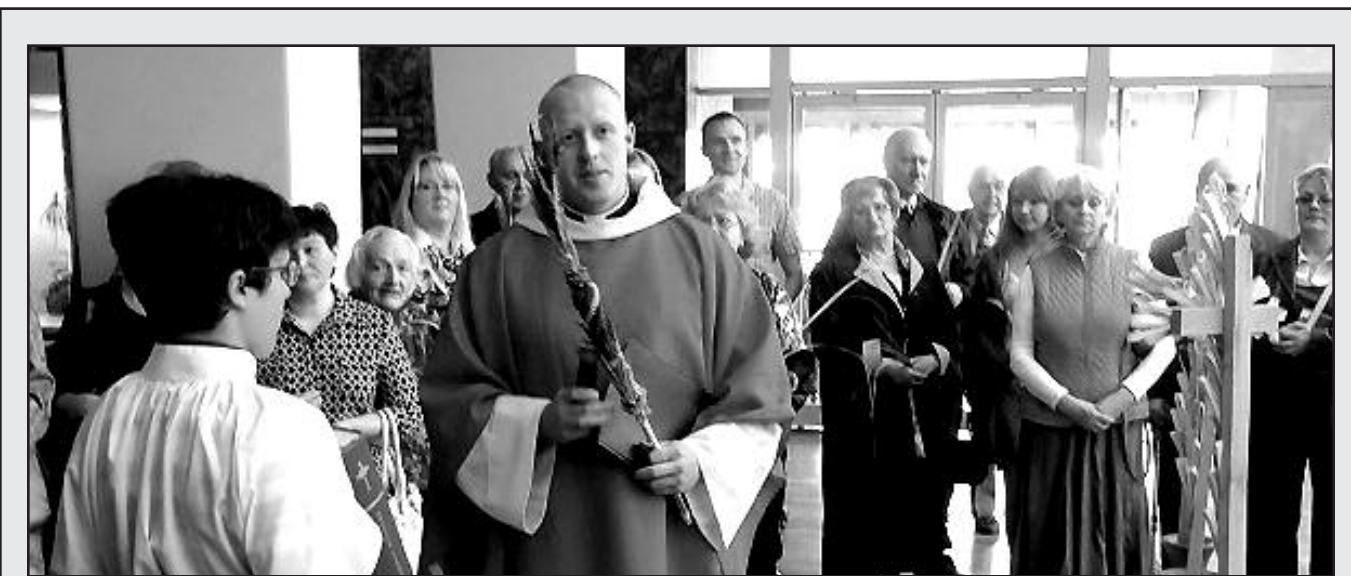
Prieš kurį laiką uždarius Šv. Baltramiejaus bažnyčią Waukegane, o lietuvius parapijiečius perkėlus į kitą parapiją, lietuviškų pamaldų neliko. Tačiau naujai į apylinkę atvykusieji lietuviai emigrantai nenuleido rankų. Kuriantis lietuviškai Gedimino lituanistinei mokyklai (GLM), padedant apylinkės lietuvių senbuviams ir Čikagoje reziduojantiems lietuvių kunigams, gimė ir siekis atgaivinti lietuviškas pamaldas šiaurinėje pusėje. Jau pirmisiais lietuviškos mokyklos gyvavimo metais tuometinė direktorė Irena Rutkauskienė, talkininkaujant Gediminui Damašui, kreipėsi į kunigą Jaunius Kelpšą dėl lietuviškų pamaldų atgaivinimo šiame lietuviškame telkinyje. Pirmas lietuviškas pamaldas atnaujinti pavyko jau 2004 m., išprašius į St. Joseph bažnyčią Libertyville miestelyje. Įsijungus į čia misiją kun. Nerijui Šmerauskui, tada dar tik teologijos mokslų studentui, jam vadovaujant susiorganizavo Pirmosios Komunijos grupė, kurioje Pirmosios Komunijos sakramentui ruošėsi GLM mokinukai, o kai kada ir studentiško amžiaus jaunimas. Pamaldoms mokslo metų gale vieną kartą metuose mus priimdavo St. Patrick bažnyčia Wadsworth miestelyje. Tačiau labai norėjome, kad pamaldos vyktų prie arčiau lietuviško centro – lituanistinės mokyklos, kad ir jos mokinukai, jų tėveliai galėtų reguliariau dalyvauti šv. Mišiose. Kelis kartus kartus pavyko suorganizuoti Mišias Santa Maria del Popolo bažnyčioje. Lietuvos tūkstantmetį iškilmingai šventėme Mundelein St. Mery kunigų seminarijos koplyčioje, vietos lietuvius aplankius arkivyskupui Sigitui Tamkevičiui. Mišioms iš Čikagos atvykdavo kun. Jaunius. Kelis kartus jam talkino ir kiti lietuvių kunigai, tokie kaip kun. dr. Gediminas Jankūnas, tuo metu teologijos mokslus gilinęs Mundelein kunigų seminarijoje.

Kiek ilgai išlaikysime lietuviškas

pamaldas, dabar jau priklauso nuo mūsų pačių – nuo mūsų prisidėjimo, lankomumo bei gerų norų. Artimiausios lietuviškos Mišios šiaurinėje pusėje vyks jau per pačias Šv. Velykas, balandžio 20 d. 2 val. po pietų, Santa Maria del Popolo parapijos koplyčioje, 116 N. Lake St. Mundelein, IL. 60060. Aktyviai dalyvausime, švęskime Prisikėlimo stebuklą ir Velykų džiaugsmą kartu, gausiai susirinkdami šventinėse Mišiose. Pakvieskime savo artimuosius, draugus, praneškite jiems šią gerą naujieną.

Lietuviškos Mišios šiaurinėje Čikagos pusėje lietuviškai Santa Maria del Popolo parapijos koplyčioje taip pat vyks gegužės 18 d. ir birželio 15 d. Tolimesnis pamaldų tvarkaraštis bus skelbiamas vėliau, skaitykite pranešimus spaudoje. Dėl platesnės informacijos galima skambinti tel. 224-717-1463.

Brighton Parko Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje Verbų (Palmių) sekmadienį Eucharistijos šventimą atnaušavo kun. Gediminas Keršys. Prieš šv. Mišias visi parapijiečiai susirinko gale bažnyčios, kur buvo pašventintos palmių šakelės ir iškilmingoje procesijoje žmonės apėjo visą bažnyčią. Giedojo parapijos choras, vadovaujamas vargoninko Algimanto Barnišio. Skaitovai Apolonija Steponavičienė, Gintaras Ilevičius, Raminta Mikuckienė, Viktoras Kelmelis ir

Joana Drutytė kartu kunigu G. Keršiu dramatiškai perskaitė Kristaus kančios Evangeliją pagal Matą. Šv. Mišioms patarnavo Tomas ir Nicole Fanelli bei Eucharistijos ministras Reid Fanelli.

Liudo Kužmarskio nuotraukos

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Euro likimą spręs Konstitucinis Teismas

Vilnius (BNS) – Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (LVAT) dėl euro referendumo nusprendė kreiptis į Konstitucinį Teismą (KT). Referendumo iniciatoriai tai vadina iniciatyvos stabdymu, tuo tarpu Vyriausiosios rinkimų komisijos (VRK) pirmininkas Zenonas Vaigauskas teigia, kad šį klausimą būtina išspręsti. Kitu atveju susidaro situacija, kai reikia registruoti visas iniciatyvas, jei tik šios formaliai tinkamai surengtos.

VRK nuomone, pirmiausia turi būti parengtas tinkamas įstatymo projektas, kuris neprieštaruoja tarptautiniams įsipareigojimams arba parengtas visas įstatymų paketas, kuriais būtų atsiskaitoma ne tik euro įvedimo, bet ir tarptautinių įsipareigojimų Europos Sąjungai.

VRK atsisakė registruoti iniciatyvinę grupę rinkti parašams referendumui dėl lito išsaugojimo.

Rengti referendumą dėl lito išsaugojimo siekė Kovo 11-osios nepriklausomybės atkūrimo akto signataras Romualdas Ozolas, tautininkai Julius Panka, Gintaras Songaila, ekonomistas Audrius Rudys, verslininkas Gintaras Jonas Aleknavičius, rašytoja Erika Drungytė ir kiti.

Iniciatyvinė grupė norėjo rinkti prašus referendumui dėl Konstitucijos pataisų, kad Lietuvoje nacionalinė valiuta būtų tik litas, o pinigų emisiją galėtų atlikti tik Lietuvos bankas. Iniciatoriai taip pat siūlė Konstitucijoje numatyti, kad sprendimas pakeisti nacionalinę valiutą kitais pinigais galėtų būti priimtas tik privalomuoju referendumu.

Tam, kad referendumas būtų surengtas, iniciatoriai turi surinkti ne mažiau kaip 300 tūkst. rinkimų teisė turinčių piliečių parašų.

Lietuva gali turėti balsą JT neįgaliųjų teisių komitete

Lietuvos atstovas pirmą kartą gali tapti JT neįgaliųjų teisių komiteto nariu socialinių mokslų daktaras, VDU profesorius Jonas Ruškus. SADM-ELTA nuotr.

Vilnius („Draugo“ informacija) – Lietuva turi realią galimybę pirmą kartą šalies istorijoje turėti savo atstovą Jungtinių Tautų (JT) neįgaliųjų teisių komitete. Socialinės apsaugos ir darbo ministrė Algimanta Pabedinskienė Lietuvoje reziduojančių ambasadų atstovams pristatė mūsų šalies kandidatą – socialinių mokslų daktarą, Vytauto Didžiojo universiteto Socialinio darbo katedros profesorius, Socialinių mokslų fakulteto dekaną Joną Ruškų.

Ministrė pakvietė Lietuvoje reziduojančių ambasadų atstovus paremti J. Ruškų kandidatūrą ir palaikyti Lietuvos siekį pirmą kartą deleguoti mūsų šalies atstovą į JT neįgaliųjų teisių komitetą.

Pagrindinis Neįgaliųjų teisių komiteto veiklos tikslas – stebėti, kaip įgyvendinamos Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatos. Komitetas periodiškai vertina valstybių pateikiamas ataskaitas ir nagrinėja individualius skundus prieš valstybes.

Komitetą sudaro 18 asmenų. Visi jie privalo būti aukštos moralės specialistai, turintys pripažintą kompetenciją ir patirtį Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos reglamentuojamose srityse. Šiuo metu Komitete savo atstovus turi Vokietija, Australija, Jordanija, Danija, Ispanija, Turkija, Jungtinė Karalystė, Tailandas, Čilė, Korėja, Tunisas, Vengrija, Kenija, Uganda, Gvatemala, Serbija, Ekvadoras, Meksika.

Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių komiteto narių rinkimai organizuojami š.m. birželio 10 d. New Yorke. Būsimos kadencijos trukmė 2015–2018 metai.

Skirs lėšų grįžtančių tremtinių būstui

Vilnius („Draugo informacija) – Socialinės apsaugos ir darbo ministrė Algimanta Pabedinskienė paskelbė, kad šiemet vėl atnaujinamas lėšų skyrimas į Lietuvą grįžtančių tremtinių bei jų šeimos narių gyvenamajam būstui įsigyti. Pasak ministrės, 2014 m. šiam tikslui iš valstybės investicinio fondo bus skirta 700 tūkst. Lt, o 2015-

2017 m. laikotarpiu papildomai planuojama skirti dar 6 mln. litų butų įsigijimui. Dar beveik 1,5 mln. Lt ketinama skirti socialinės integracijos priemonėms – tai ir tremtinių persikėlimo išlaidoms kompensuoti, lietuvių kalbos mokymui, vaikiaičių nemokamam mokslui, gyvenimui ir pan.

Lietuva pagal aukso atsargas – 82-oje vietoje

Vilnius (BNS) – Lietuva pagal turimas aukso atsargas balandžio mėnesį yra 82-a pasaulyje, rodo naujausi Pasaulinės aukso tarybos (angl. World Gold Council) duomenys.

Balandį, palyginti su kovo mėnesiu, Lietuvos pozicijos nepakito. Nesikeičia ir Lietuvos turimas fizinis aukso kiekis – jis toliau siekia 5,8 tonos ir balandį sudarė 3,1 proc. visų šalies oficialiųjų atsargų.

Naujausiais duomenimis, Latvija pagal turimas aukso atsargas (6,6 tonos) užima 80 vietą, Estija į Pasaulinės aukso tarybos skelbiamą 100 pasaulio valstybių ir tarptautinių organizacijų (Tarptautinio valiutos fondo, Europos centrinio banko ir kitų) sąrašą nepateko.

Pirmojoje vietoje yra JAV, kurios aukso atsargos siekia 8,1 tūkst. tonų.

Taline aktyvistai prabilo apie referendumą

Vilnius (lrt.lt) – Taline, apie 50 žmonių, susirinkę prie Rusijos ambasados pareikšti solidarumo Krymui ir Ukrainos rytų prorusiškams aktyvistams, kalbėjo apie galimybę surengti referendumą ir Estijos šiaurės rytuose, kur gyvena nemažai rusakalbių.

Estijos saugumo tarnyba anksčiau pranešė, kad

akciją prie Rusijos ambasados rengė tie patys asmenys, kurie inicijavo riaušes 2007-ųjų balandį, kai iš miesto centro į kapines buvo perkeltas paminklas sovietų kariui. Vienam jų – Dmitrijui Linteriui nebuvo skirta jokia bausmė, o kitas – Jurijus Žuravliovas, kuris apsigovė, – nuteistas atidedant bausmę.

Prorusiški aktyvistai Estijoje nurimti nežada – kitą akciją rengia balandžio 20-ąją šalia parlamento.

Talinas po Rusijos provokacijos Taline 2007 m.

Alfa.lt nuotr.

Stabdomos Rusijos balsavimo teisės

Vilnius (Bernardinai.lt) – Strasbūre vykstančios Europos Tarybos Parlamentinės Asamblėjos (ETPA) plenarinės sesijos metu dauguma balsų priimta Rezoliucija, suspenduojanti iki pirmosios ETPA plenarinės sesijos 2015 m. pradžios Rusijos delegacijos balsavimo teises, dalyvavimą ETPA valdančiuose komitetuose ir ETPA deleguojamuose rinkimų stebėjimuose. Tai padaryta remiantis išvadomis, kad Rusija aiškiai pažeidė Europos Tarybos (ET) Statutą aneksuodama Krymą.

Pataisoms, kuriomis buvo siūloma anuliuoti arba suspenduoti Rusijos delegacijos narystę ETPA, pritrūko balsų. Vis dėlto buvo priimta Rezoliucijos pataisa, kuria sakoma, kad Asamblėja pasilieka teisę panaikinti Rusijos kredencialus, jei ši šalis ir to-

liau eskaluos įtampą regione ir neatšauks Rusijos aneksijos. Nepaisant dažnai girdimo Rusijos delegatų noro palaikyti dialogą, jie paliko salę ir nedalyvavo diskusijoje.

Tris valandas besitęsiančių diskusijų metu beveik visi parlamentarai pripažino, kad Krymo referendumas ir po to sekusi aneksija yra neteisėta ir prieštaraujanti tarptautinei teisei. Tačiau nuomonės dėl taikytinų Rusijos delegacijai sankcijų griežtumo išsiskyrė. Už griežčiausią sankciją – kredencialų panaikinimą – griežtai pasisakė ir balsavo Jungtinės Karalystės, Lenkijos, Švedijos, Baltijos valstybių, Ukrainos, Gruzijos ir Moldovos atstovai, kai kurie Čekijos ir Kroatijos parlamentarai.

Rusija Vakarų sankcijas vadina beprasmiškomis

Berlynas (ELTA) – Rusija Vakarų sankcijas šaliai dėl Ukrainos krizės vadina beprasmiškomis ir išpėja pirmiausiai Vokietijai dėl žalos ilgametei partnerystei.

„Kuo griežtesnės bus sankcijos, tuo tvirtčiau elgsis rusų visuomenė“, – ekonomikos konferencijoje Berlyne pareiškė Rusijos vicepremjeras Igoris Šuvalovas. Anot jo, grasinimai neprivers nei prezidento Vladimiro Putino, nei kitų rusų užimti tokią poziciją, kurios norėtų JAV, Vokietija ar kitos Vakarų partnerės. Vicepremjeras kartu išpėjo netempti Ukrainos Vakarų kryptimi. Tai esą „tikrai būtų nu-

sikalstama“.

Neprotingais I. Šuvalovas vadino Vakarų svarstymus mažinti priklausomybę nuo rusiškos naftos ir dujų. Tokie debatai pirmiausiai Vokietijoje įgavo pagreitį. „Jei jūs norite sumažinti priklausomybę, būsite priklausomi nuo kitų“, – sakė jis. Rusija, ant vicepremjero, turi kitų potencialių partnerių energijos tiekimui. Jis turėjo omenyje tokias Azijos valstybes, kaip Kiniją. Pareigūnas pabrėžė, kad Rusija ir praėjusiais dešimtmečiais visada punktualiai tiekė naftą ir dujas. Jo šaliai esą negalima primesti nepatikimumo.

Rusija Žemėje nebeįsitenka – kolonizuos Mėnulį

Maskva (ELTA) – RF vicepremjeras Dmitrijus Rogozinas paskelbė tris strateginius uždavinius, iškilusius Rusijai kosmose: „plėsti mūsų buvimą žemose orbitose apie Žemę ir pereiti nuo jų įsivavinimo prie naudojimo; įsivaini ir kolonizuoti Mėnulį ir erdvę apie jį; pasiruošti ir pradėti įsivaini Marsą ir kitus Saulės sistemos objektus“.

Pasak vicepremjero, Rusija ketina įžengti į Mėnulį visiems laikams, kadangi jis – „ne tarpinis distancijos taškas“. „Kažin ar tikslinga surengti

10–20 skrydžių į Mėnulį, o paskui viską mesti ir skristi į Marsą ar asteroidus. Šis procesas turi pradžią, bet neturi pabaigos“, – sako D. Rogozinas.

Jo nuomone, Mėnulis yra labai svarbus fundamentalių mokslinių tyrimų objektas. Be to, natūralus Žemės palydovas gali tapti technologinių tyrimų ir naujos kosminės technikos bandymų poligonu.

Rusija planuoja išlaipinti pirmąjį žmogų Mėnulyje 2030 metais, po to ten turi būti įkurta bazė.

VERSLO NAUJIENOS

4 valdžios mitai apie žemę

Viešojoje erdvėje diskutuojama, kaip reglamentuoti žemės rinką, kurią gegužę esame išipareigoję atverti užsieniečiams. Kol referendumo likimas neaiškus, valdantieji skubos tvarka siekia priimti žemės saugiklių įstatymą. Jis pristatomas kaip kompromisinis, švelnesnis nei referendumo reikalavimai ar netgi būtinas Lietuvai kaip Europos Sąjungos narei. Parduoti visuomenei tokią su realybe prasilenkiančią idėją yra viešųjų ryšių viršūnė. Tad metas susprogdinti valdžios muilo burbulus.

Mitas #1 – reikia saugiklių, nes žemę išpirks užsieniečiai

Šiek tiek skaičių – vos apie 5% dirbamos žemės priklauso įmonėms ir iš jų 5 proc. tik penktadalis priklauso užsienio kapitalo įmonėms. Taigi, užsieniečiai Lietuvoje valdo vos 1 proc. dirbamos žemės. Iki šiol galiojęs žemės išsigijimo reglamentavimas turėjo spragų. Jomis pasinaudoję užsieniečiai pirkė dirbamą žemę ir per pastaruosius 24 metus buvo nupirkta – vos 1 proc. Tad galbūt nėra pagrindo bijoti, jog žemę staiga ims ir supirks kitataučiai?

Kuomet iš tiesų reikėtų susirūpinti kapitalo pritraukimu į žemės ūkio sektorių, mosuojame mediniu kalaviju prieš išsigalvotas pabaisas. Tokioje situacijoje pristatyti save kaip didvyrius, kovojančius prieš spekuliantus, yra didis viešųjų ryšių specialistų meistriškumas.

Mitas #2 – saugikliai yra kompromisinis sprendimas

Plačiai eskaluojama, neva saugiklių įstatymas yra kompromisinis susitarimas tarp žemės savininkų, ūkininkų ir visuomenės dalies, palaikančios referendumo iniciatyvą. Nė velnio. Projektą iš esmės kritikuoja ūkininkus ir žemės savininkus vienijančios asociacijos, nuo javų ir grybų augintojų iki žvyro ir durpių kasėjų, tiek smulkios ar stambesnės įmonės, tiek privatūs savininkai.

Projektui nepritaria ir pačios valdžios institucijos. Europos teisės ir Teisės departamento išvadose aiškiai ir nedviprasmiškai konstatuojama: žemės saugiklių projekto nuostatos galimai prieštarauja Europos Sąjungos teisei ir Lietuvos Respublikos Konstitucijai, taip pat pagrindiniams teisėkūros principams.

Tad kas tie „jie“, su kuriais buvo pasiektas kompromisas derinant saugiklių įstatymo projektą? Tikrai ne žemės savininkai, ne ūkininkai, ne ūkį norintys steigti jauni žmonės ir net ne valdžios institucijų teisininkai.

Mitas #3 – į žemės pirkimo sandorius įtrauksime bendruomenes

Pagal saugiklių projekto nuostatas, leidimą įsigyti žemę išdavinės savivaldybės, kurioje perki žemę, administracijos direktorius, gavęs leidimą iš savivaldybės tarybos sudarytos komisijos. Komisijos nariai – seniūnai, savivaldybės administracijos atstovai, Nacionalinės žemės tarnybos atstovai ir jau esami tos savivaldybės žemės savininkai.

Čia tas pats, lyg Gedimino prospekto klubų savininkai susirinkę spęstų, ar gali jų gatvėje steigti naujas naktinis klubas. Įdomu, kiek jie tokių leidimų išduotų? Pridėkime dar savivaldybių atstovus ir gausime vadovėlinį korupcinio židinio atvejį. Tad atskiro tyrimo prašytusi žemės saugiklių įstatymo projekto antikorporacinio vertinimo išvada: „Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad įstatymų projektuose korupcijos pasireiškimo tikimybė yra maža”

Mitas #4 – saugikliai skirti apsaugoti paprastus žmones

Valdžia sako, kad nori apsaugoti paprastus žmones, bet iš tikrųjų jų sprendimai naudingi stambiesiems žemvaldžiams, kuriems plėtra nėra tokia aktuali. Tuo tarpu smulkiems ūkininkams plėtos galimybės bus apsunkintos.

Kitiems paprastiesiems žmonėms – mieste gyvenantiems, bet neūkininkaujantiems, norintiems parduoti žemę arba jauniems, norintiems steigti ūkius – teks pradėti puoselėti kitas svajones.

Projekte yra reikalavimas žemę pirkti tik toje savivaldybėje, kurioje esi registruotas, arba besiribojančioje. Tai reiškia, kad jeigu nori parduoti žemę Biržų rajone, tai pirkėjų gali ieškoti tik šioje savivaldybėje ir dar keturiose – Pasvalio, Panevėžio, Kupiškio ir Rokiškio rajonų savivaldybėse. Itin nepasisekė žemės savininkams Skuodo ar Druskininkų rajonuose – jų savivaldybės ribojasi vos su trimis kitomis, taigi pirkėjų ratas dar mažesnis. O kuo mažiau pirkėjų, tuo mažesnės kainos už žemę savininkas galės prašyti.

Žemės šiaip jau niekas taip paprastai neparduoda, nebent kokia bėda prišpiria. Tai jeigu močiutė apsispręstų dėl anūko mokslų parduoti savo laukus ir sumokėti už studijas, dėl mažo pirkėjų rato pinigų mokslams gali nepakakti arba pirkėjas iš viso neatsiras.

Pavasaris – sėjos metas, tad tikra pagalba būtų netrukdyti žmonėms dirbti. Dėkui už rūpestį mūsų žeme, mieli politikai, bet žmonės yra pajėgūs patys susitvarkyti su savo turtu.

Austėja Kazlauskytė,
Lietuvos laisvosios rinkos institutas

Valiutų santykis (2014 metų balandžio 14 d.)

1 USD (JAV doleris) – 2,4851 LTL
1 EUR (euras) – 3,45 LTL
1 AUD (Australijos doleris) – 2,33LTL
1 CAD (Kanados doleris) – 2,27 LTL
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,17 LTL
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,15 LTL

Ekonominės prognozės: kas laukia pasaulio per ateinančius metus

Lėtėjanti Kinijos ekonomika, neslūgstanti įtampa tarp Ukrainos ir Rusijos – tai tik keletas reikšmingiausių pastarųjų ekonominių įvykių. Ekonomikos ekspertų teigimu, 2014 metais numatomas 3,1 proc. globalios ekonomikos augimas, o 2015m. – 3,4 proc. augimas.

Tarp išsivysčiusių rinkų, ekspertai prognozuoja kiek didesnę eurozonos šalių ekonomikos augimą. Taip pat šviesesnėmis spalvomis piešiamos ir JK bei Švedijos augimo prognozės. Vis dėlto sumažintos Japonijos ekonomikos augimo prognozės.

Šiaurės Amerika

JAV ekonomikos augimas kiekvienais metais turėtų tik spartėti. 2014 metais numatomas 2,9 proc. augimas, 2015 m. – 3,1 proc., 2016 m. – 3,2 proc. augimas. Vis dėlto atkreipiamas dėmesys į didžiausią riziką šiame regione – tai yra mažas infliacijos lygis.

Pietų Amerika

Šiais metais Brazilijoje vyks Prezidento rinkimai. Nuo išrinkto Prezidento vykdomos tolimesnės politikos smarkiai priklausys ir viso regiono ekonominė situacija. Vis dėlto ekspertai mano, kad šiame regione ekonomika taip pat turėtų augti. 2014 metais augimas turėtų sudaryti 1,3 proc. BVP, 2015 m. – 1,8 proc., o 2016 m. gali siekti net 2,5 proc. BVP.

Vakarų Europa

Vakarų Europoje vienareikšmiškai pirmauja Vokietija. Būtent šioje šalyje numatomas didžiausias vartojimo atsigavimas. Jeigu daugumai kelia nerimą, kaip situacija Rusijoje gali paveikti šį regioną – manoma, kad būtent Vakarų Europos ekonominiams rodikliams tai įtakos nelabai turės. 2014 metais ekonomikos augimas turėtų siekti 2,2 proc. BVP, 2015 m. – 2,3 proc., o 2016 m. – 2,2 proc. BVP.

Rytų Europa

Neabejojama – jei Vakarų Europos šalis įtampa tarp Rusijos ir Ukrainos beveik nepaveiks, tai Rytų europiečiai šioje vietoje gali paliūdėti. Ekonomistai teigia, kad susiklosčiusi situacija lems lėtesnį Rytų Europos ekonominį regiono augimą. 2014 metais prognozuojama, kad bendras augimas sudarys 1 proc. BVP, 2015 m. – 2,3 proc., o 2016 m. – 2,5 proc. BVP.

Azija

Šiam regionui ateinančiais metais turėtų būti liūdniausia. Pasak ekonomistų, 2014 metais šiame regione ekonomikos augimas turėtų sudaryti 0,9 proc. BVP, 2015 metais – 1 proc. BVP.

Ekonomika.lt

Skalūnų dujos pradžioje bus neapmokestinamos

Vyriausybės strateginis komitetas nusprendė, kad skalūnų dujos pirmus trejus arba ketverius metus nebus apmokestinamos, o vėliau dujoms taikomas 15 proc. mokesčio tarifas teigia aplinkos ministras Valentinas Mazuronis. V. Mazuronis aiškino, kad komitetas nurodė ministerijai sukurti tokią aplinką, kad ji pritrauktų užsienio investuotojus. Todėl, pasak ministro, atsižvelgiant į Lenkijos pavyzdį, taip pat bus taikomas lengvatinis mokesčių skalūnams.

Nuspręsta keisti ir tradicinės naftos mokesčių tarifą. Vietoj dabartinio 2–20 proc. mokesčio, kuris priklauso nuo išgaunamos naftos kiekio, siūloma visoms bendrovėms pritaikyti 12 proc. tarifą.

Šiandien tradicinei naftai mokesčiai yra nuo 2 proc. iki 20 proc. (...) Ir yra skaičiuojama pagal kiekvieną gręžinį atskirai. Tai dabar bus 12 proc., nepriklausomai nuo kiekio ir skaičiuojama ne iš kiekvieno gręžinio, o pagal įmonės išgaunamą naftą, ties tokiu pasiūlymu apsisotą”, – aiškino ministras.

V. Mazuronis teigė, kad taip pat bus siūlome žvalgybiniais gręžiniams netaikyti poveikio aplinkai vertinimo. Šis bus reikalingas nebent labai giliems gręžiniams.

„Jeigu žiūrėti techniškai, mes būtume pasiruošę jį padaryti gana greitai, bet iš tiesų tai diskusijų eigoje išryškėja, kad jeigu norime ne tik paskelbti, o po konkurso turėti realų rezultata – tai yra ateinantį investuotoją, tai turime padaryti namų darbus. Pradedant nuo visuomenės parengimo. (...) Darbas su potencialiais investuotojais. Ir tai padarius, galima skelbti. (...) Negaliu pasakyti, kada tai bus”, – teigė V. Mazuronis.

Pernai politikai svarstė skalūnų dujas apmokestinti 40 proc. baziniu mokesčiu, o toks mokesčių būtų didžiausias pasaulyje.

Vienintelė skalūnų dujų konkurso dalyvė – JAV energetikos bendrovė „Chevron” pernai spalį pasitraukė, motyvuodama nepalankia mokesčių bei teisine aplinka Lietuvoje. Jos atstovai Lietuvoje teigia, kad įmonė šiuo metu nekomentuoja, ar dalyvaus naujame konkurse.

BNS

Pikipedia.com nuotr.

Parengė Vitalius Zaikauskas

Kolekcininkams... ir ne tik?

Kad jų kūryba pasiektų Tėvynę

Ar kolekcionavimas – įgimtas bruožas? Kas gi priverčia mus pasirinkti vienokią ar kitokią kolekcionavimo kryptį? Kodėl vieni žmonės lyg pamišę skaičiuoja savo sukauptus trofėjus, o kiti niekada gyvenime nėra nieko kolekcionavę?

Tiesą sakant, daugelis kolekcininkų ir patys nežino, iš kur tas pomėgis ir kodėl jie kolekcionuoja. Akivaizdu viena – kolekcininkų aistra yra jaugusi jiems į kraują, o kolekcionuojami daiktai puikiai atspindi kolekcininko pomėgį, veiklą, mintis, jausmus ar gyvenimo būdą. Jei į kišenę įsidedate neįprastą degtukų dėžutę ar iš visų keilionių parsivežate po atviruką – jumyse gali slypėti kolekcininko siela. Taip pat daug priklauso ir nuo to, ar šeimoje būta kolekcininkų. Tikėtina, kad sūnus gali natūraliai tęsti kruopštų tėvo darbą – kaupti pašto ženklus ar senovines monetas.

Naujame skyrelyje „Kolekcininkams... ir ne tik?“ atsispindės daug įdomių spalvingų istorijų. Juk pagaliau mes visi esame vienokie ar kitokie kolekcininkai...

Kazys Šimonis (1887–1978). *Karalienė. Apie 1930. Drobė, aliejus 63,5 x 58,5* Dovanotas Gražvydos Giedraitytės (JAV), 1992.

Prieš porą savaičių į mano pašto dėžutę atkeliavo milžiniškas vokas. Atplėšęs jį pamaciau seniai lauktą knygą *Kolekčių istorijos: Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus*. Šio 331 puslapių albumo sudarytoja – Daina Kamarauskienė. Gausus būrys ir tekstų autorių – jų net 24! Knyga skirta visiems smalsiems muziejų lankytojams, istorijos ir istorijų mėgėjams, kuriems įdomu, kaip atsiranda daiktai muziejuje. Leidinyje pristatomos net 75 kolekcijos, sukauptos per 90 muziejaus gyvavimo metų, iliustruotos beveik 400 kūrinių, pasakojamos jų formavimosi sąlygos. Knygoje išskiriami ir pavieniai kūriniai, patekę į muziejų nepaprastu, intriguojančiu būdu. Tekstuose atsiskleidžia tyrinėjimų rezultatai, pasiekti po ne vienerius metus trukusio detektyvo verto darbo. Šioje knygoje gausu intriguojančių faktų, įdomių tiek meno mėgėjams, tiek kolekcininkams, tiek tyrinėtojams. Tai nėra išsami studija, o tik glausta apžvalga, atskleidžianti muziejinės veiklos virtuvę.

Besklaidydamas šį tikrai gražų leidinį supratau, kiek daug jame yra teisioginių sąsajų su išeivija. Tad susipažinkime...

Didysis muziejaus mecenatas – Čikagoje dirbęs redaktorius

Ar daug mes, šio laikraščio skaitytojai, žinome apie vieną pirmųjų *Draugo* sveikatos patarimų skilties (su pertraukomis 1922–1965) redaktorių, gydytoją Aleksandrą Račkus? Aleksandras buvo knygnešio Mykolo Račkaus sūnus, į JAV atvykęs su tėvais 1910 metais. Mokydamasis St. Laurent kolegijoje ir Montrealyje įsidarbinęs viename muziejuje konservatoriumi, labai susidomėjo muziejiniškyste. Paska-

tintas Jono Basanavičiaus pradėjo rinkti lietuvių išeivijos istorijos medžiagą ir 1917 metais Čikagoje kartu su kitais entuziastais įsteigė Lietuvių numizmatų ir istorijos draugiją. Priklausė Amerikos numizmatų asociacijai (ANA), buvo vienas iš Čikagos monetų kolekcininkų klubo (*Chicago Coin Club*) steigėju. 1935-aisiais į Lietuvą atvežė savo surinktą numizmatikos kolekciją ir Lietuvių numizmatikos ir istorijos draugijos rinkinius. Steigiant Vytauto Didžiojo kultūros muziejų, 1936 m. lapkričio 6 d. Švietimo ministerijos kultūros departamento raštu jam buvo perduoti visi Valstybės archeologijos komisijos žinioje buvę Aleksandro Račkaus rinkiniai: didelė biblioteka, apimanti istorinę, lituanistinę ir numizmatinę literatūrą, žemėlapiai, Amerikos lietuvių relikvijos – vėliavos, uniformos, šalmai, antspaudai, draugijų fotografijos, plakatai, bukletai, ir didžiausia pasaulyje vieno žmogaus surinkta lietuvių numizmatikos kolekcija, sudaryta iš daugiau kaip 1,700 vienetų, tarp kurių yra ne vienas unikumas. Į muziejų jie buvo priimti 1937 metais. Perdavęs rinkinius, jis nenustojė kaupti asmeninės kolekcijos. 1938–1940 m. Kaune vertėsi privačia pratika, kartu buvo JAV konsulato gydytojas, 1940 m., sovietams okupavus Lietuvą, pasitraukė į JAV, palikęs viską, ką buvo surinkęs, savo dvarelyje Maironiškių kaime Lapių valsčiuje. Ši kolekcija buvo nacionalizuota ir taip pat perduota muziejui. Račkus mirė 1965 m. spalio 9 d. Čikagoje.

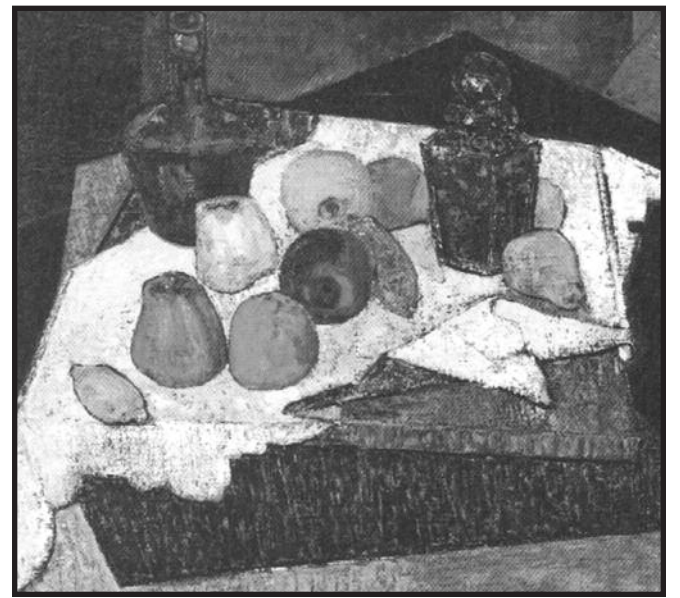
Nuo Fribourgo iki Marquette Parko

Muziejuje saugoma vieno žymiausio tarpukario Lietuvos kolekcininkų Vlado Daumanto rinkinio dalis. 1936 m. jis pirmasis Vytauto Didžiojo kultūros muziejui dovanuoja egzotiško Egipto senienu, kurios, deja, sunyko. 1940 m. Sovietų Sąjungai okupavus šalį, pasikeitė ir padėtis. 1941 m. Kultūros paminklų apsaugos įstaiga nusavino dalį rinkinio, kuris pateko į muziejų. 1944 m. traukdamas į Vakarų, Daumantas pats laikinai saugoti paliko Vytauto Didžiojo kultūros muziejui dalį savo kolekcijos, kuri 1949–1950 metais perėjo muziejaus nuosavybėn, kadangi jis buvo pripažintas dingusiu be žinios. Keletą rinkinio eksponatų muziejus įsigijo iš žmonos Antaninos Vaitkevičaitės-Daumantienės (1898–1982).

Manau, kad daugeliui vyresnio amžiaus šio pokario metais Čikagoje gyvenusio žmogaus pavardė nesvetima. Vladas Daumantas – Lietuvos politikas, visuomenės veikėjas, kolekcininkas, bibliofilas, poliglotas. 1911 m. baigė Kauno kunigų seminariją, gi 1916 m. Fribourgo universitetą (beje, ir aš galiu pasididžiuoti studijavęs šiame Šveicarijos katalikiškame židinyje! – R. M. Lapas). Dalyvavo Lausanne (1916, 1918), Berno (1916, 1917), Hagos (1916) konfe-

Transatlantinio lakūno Felikso Vaitkaus sutikimas prie Vytauto Didžiojo kultūros muziejaus. Pirmoje eilėje iš kairės: antras Rapolas Skipitis, trečias Feliksas Vaitkus, ketvirtas Aleksandras Račkus. Kaunas, 1935. Fotografija 22,5 x 15,5 Gauta iš Aleksandro Račkaus nusavinto ūkio. 1940

Kazimieras Žoromskis (1913–2004). *Natiurmortas. Drobė, aliejus 63, 7 x 77. M. K. Čiurlionio galerijos (Čikaga) dovana. 2002*

rencijose, buvo Nukentėjusiųjų nuo karo šalpos komiteto ir Lietuvos informacinio biuro Lausanne narys. Nuo 1919 m. – Lietuvos Respublikos įgaliotasis atstovas Šveicarijoje. Po 1922 metų iš politinės veiklos pasitraukė. Nuo 1924 m. dirbo Kauno apygardos teismo prisiekusiuoju vertėju, priklausė „XXVII knygos mėgėjų draugijai“. Buvo aistringas kolekcininkas. Gyvendamas užsienyje ir Lietuvoje, sukauptė didžiulę ir vertingą meno kolekciją, kurią sudarė porceliano, keramikos, stiklo, tekstilės, metalo, medžio dirbiniai, baldai, retos ir senos knygos. 1944 metais Daumantas pasitraukė į Vakarų. Pokario metais jis kuklią užuovėją rado Čikagoje, Marquette Parke gyvenusio kompozitoriaus Vlado Jakubėno pastogėje. Dalį Daumanto rinkinio įsigijo tuomet Čikagoje gyvenęs dailininkas Kazys Varnelis. Po Daumanto mirties palikimo likučius išpardavinėjo velionio kompozitoriaus Jakubėno žmona Olga. Paklauses jos patarimo, paklojęs visas savo studentiškas santaupas, iš Daumanto rinkinio įsigijau muziejinės vertės akvarelę – Kajetono Sklėriaus 1916 m. „Seną estę“. Taip ir liko vienas karo metu Daumanto gabentas kūrinyš čia, „vėjų mieste“ – Čikagoje.

Berlynas plius Kaunas = neįkainojamo paveldo jungtis

1974 m. sausį į muziejų atkeliavo pirmieji 148 dailės kūriniai iš žymaus lietuvių kolekcininko ir meno mecenato Mykolo Žilinsko dar 1967 m. Lietuvai pradėtos dovanoti kolekcijos. Paveikslai iš Vakarų Berlyno, kur 1940 m. priverstas emigruoti įsikūrė dosnūs mecenatas, buvo parvežti ir 1971, ir 1972 metais. Gavę oficialius įpareigojimus, juos gabeno LSSR kultūros ministerijos ir Lietuvos dailės muziejaus atstovai. Parvežtieji darbai buvo apžiūrėti ir sutvarkomi Lietuvos dailės muziejaus restauratorių ir tik tuomet perduodami M. K. Čiurlionio dailės muziejui Kaune. Taip nuo 1974 m. beveik kasmet muziejų pasiekdavo didesnės ar mažesnės siuntos dovanojamų vertybių iš Vakarų Berlyno. Iki 1995 m. į muziejų atkeliavo 1,685 meno kūrinių – didžiausia dovana Nacionalinio M. K. Čiurlionio dailės muziejaus istorijoje. Mykolo Žilinsko diplomatinė sugebėjimų dėka dovanojamai koekcijai eksponuoti Kaune iškilo dvi naujos dailės galerijos: 1979 m. – Kauno paveikslų galerija, o 1989 m. – dailės galerija, atidarymo metu pavadinta jo vardu. 1990–1991 m. Mykolui Žilinskui jau sunkiai sergant, iš Vakarų Berlyno buvo parvežtas jo archyvas, o po mecenato mirties 1992 metais muziejaus rinkinius papildė ir asmeninė jo biblioteka, memorialiniai daiktai ir baldai.

Svairią Žilinsko kolekcijos dalį sudaro ir iš Rytprūsių kilusių ar čia gyvenusių ir kūrusių menininkų darbai. Istoriko išsilavinimą turintis kolekcininkas Rytprūsius visuomet laikė svarbia Lietuvos valstybės sudedamąja dalimi. Tad su pirmosiomis siuntomis iš Berlyno Kauną pasiekė garsaus impresionisto Lovis Corinthe (g. Tepliovoje), Karaliaučiaus dailės akademijos profesoriaus Arthur Degner (g. Gumbinėje), Bruno Bielefeld (g. Blumenavoje) ir kitų darbai.

Sugrįžo ir Vytauto Kazimiero Jonyno palikimas

Po 1975 m. viešnagės tėvynėje išeivijos dailininkas Vytautas Kazimieras Jonynas (1907–1997) ėmė puoselėti galerijos Lietuvoje įkūrimo idėją,

kur būtų iš JAV atgabenta jo kūryba, vyktų parodos, meistriskumo užsiėmimai. Diskutavęs su užsienyje gyvenančiais tautiečiais, Kazimiero Žomrsko patartas, rinkosi vietą galerijai statyti Druskininkuose, šalia M. K. Čiurlionio memorialinio muziejaus. Architektas Algimantas Kančas ir Lietuvos vyriausybės skirtos lėšos 1989 m. realizavo dailininko svajonę M. K. Čiurlionio mieste įkurti Vytauto Kazimiero Jonyno galeriją, šiuo metu turinčią per tūkstantį eksponatų. Didžioji dalis kolekcijos iš New Yorko atgabenta dailininko pastangomis, kita dalis – archyvas, piešinių eskizai, nuotraukų albumai, laiškai, dailininko užrašai – pasiekė galeriją po dailininko mirties, Amerikoje gyvenančios dukters Giedros Jonynas-Troncone iniciatyva. Beatricės Kleizaitės-Vasaris nupirkto ir dovanoto galerijai Vytauto Kazimiero Jonyno vitražo „Fatima“ iš Brooklyno Angelų karalienės bažnyčios pervežimą galerijon finansavo dr. Juozo Kazicko fondas. Nors galerija buvo pastatyta, realiai duris atvėrė 1993 metais.

Kalėdų senelio iš Čikagos dovanos Kaunui

2002-ųjų išvakarėse į Kauną iš Čikagos M. K. Čiurlionio galerijos atkeliavo didelė dovana – 398 tapybos, grafikos, skulptūros ir taikomosios dailės darbų. Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus praturtėjo ne tik lietuvių klasikų (Adomo Galdiko, Adolfo Valeškos, Adomo Varno, Viktoro Vizgirdos ir kitų) kūriniais, bet tai buvo ir galimybė susipažinti su naujais išeivijos lietuvių kūrėjų vardais. Ta proga muziejuje atidarytos šią dovaną supažindinančios parodos: „Čikaga – Kaunas: galerijos sugrįžimas“ (2002) ir „Čikaga – Kaunas: Svajonių Lietuva“ (2003). Plačiai išeivijos rinkinys pristatytas parodoje „Pasaulio meridiane nuo Europos iki Australijos“ (2006). Nuo 1999 m. Kauno paveikslų galerijoje įrengta nuolatinė Pasaulio lietuvių ekspozicija.

Šios dovanos priešistorė netrumpa. Sovietinės okupacijos metais išeivijos dailininkai gyveno viltimi, kad Lietuvai atgavus nepriklausomybę, jų kūryba pasieks Tėvynę. Zenono Kolbos iniciatyva 1956 m. Čikagoje buvo įkurta Amerikos lietuvių dailininkų sąjunga (šioje knygoje 256 puslapyje klaidingai pavadinta „Lietuvių amerikiečių menininkų klubas“ – R. M. Lapas pastaba). 1957 metais ši sąjunga įsteigė Meno kūrėjų fondą, kurio vienas iš pagrindinių tikslų buvo formuoti galeriją, kaupiančią lietuvių dailininkų kūrinius. Jau tais pačiais metais Jaunimo centro patalpose Čikagoje duris atvėrė M. K. Čiurlionio vardu pavadinta M. K.

Čiurlionio galerija. Kilus vidiniams nesuipratimams, galerija skilo. Dailininkas Kolba su kai kuriais bendraminčiais savo sukauptus fondus 1975 m. perkėlė iš Jaunimo centre esančios galerijos į Midland taupymo ir skolinimo bendrovės patalpas, o vėliau į Pasaulio lietuvių centrą Lemonte.

Anot knygos *Kolekcijų istorijos: Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus* sudarytojos Dainos Kamaraukienės, „Lietuvai atgavus nepriklausomybę, galerijos veiklos mastai mažėjo, ir 2000 metais pasirašiusi perdavimo aktą ir 2001 metais išsiuntusi kolekciją į Kauną, galerija galėjo paskelbti realizavusi numatytus tikslus ir taip užbaigusi savo pirminį gyvavimo etapą“.

Bet tuo pačiu galima retoriškai pamaštyti, ar tai nebuvo dviejų svarbiausių lietuviškų dailės židinių išeivijos sostinėje mirties akto pasirašymas? Toks klausimas tebekamuoja ne viena išeivij, juolab Čikagoje gyvenantį meno mylėtoją. Galbūt neapgaltovai paskubėta?

Dar viena pikantiška istorija iš „vėjų miesto“

Nevien rinkinius, bet ir po vieną drobę išeiviai aukėjo Kauno miesto „panteonui“ – Nacionaliniam M. K. Čiurlionio dailės muziejui. Vienas toks atvejis – brandaus amžiaus sulaukusios ir Čikagos Marquette Parke tebe gyvenančios Gražvydos Giedraitytės dovana. Savo dovanojimo rašte Giedraitytė pasakoja, kad šis Kazio Šimonio (1887–1978) paveikslas 1930 m. parodoje Rygoje laimėjo pirmąją vietą. Tais pačiais metais autorius jį padovanojo Jurbarke gyvenančiam savo bičiuliui pedagogui ir rašytojui Antanui Giedriui-Giedraičiui (1892–1977), kurio kūrinis vaikams jis dažnai iliustruodavo. 1944 m. traukdamasis į Vakarų, Giedraitis su savim pasiėmė šį ir dar vieną didesnę Šimonio paveikslą „Danutės portretą“ – jo penkerių metų dukrelės atvaizdą. Per visus neramumus išsaugotus paveikslus jis nusivežė į JAV ir laikė savo bute Worcester, MA. Dar būdamas gyvas, Giedraitis „Danutės portretą“ atidavė Čikagos M. K. Čiurlionio galerijai su sąlyga, kad ši jį gali perduoti tik Nepriklausomos Lietuvos meno galerijai (čikagiečiai visą savo galerijos kolekciją padovanojo 2000 metais). Rašytojui mirus, paveikslas „Karalienė“ liko dukters Gražvydos globai. Ji 1992 m. paveikslą padovanojo (anot šios knygos sudarytojos „sugražino“, tarsi ši drobė buvo pavogta – grubi sovietų terminologijos liekana! – R. M. Lapo pastaba) Nacionaliniam M. K. Čiurlionio dailės muziejui.

Parengė Raimundas Marius Lapas

Kolekcininkas Vladas Daumantas savo bibliotekoje. Kaunas, 1935.

DATOS ir SUKAKTYS

Trečioji balandžio savaitė

Balandžio 14 d.

– 1759 m. mirė vienas žymiausių baroko kompozitorių Georg Friedrich Handel (gimė 1685 m.)

– 1836 m. gimė Jurgis Kolesinskis, kunigas, 1863 m. sukilimo dalyvis, JAV lietuvių pirmosios Šv. Jurgio bažnyčios Čikagoje pirmasis klebonas (mirė 1912 m.).

– 1912 m. Atlanto vandenyne „Titanikas“ susidūrė su aisbergu: žuvo daugiau nei 1500 laivo keleivių ir įgulos narių.

– 1956 m. pirmą kartą pademonstruotas vaizdo grotuvai.

– 1962 m. Georges Pompidou tapo Prancūzijos prezidentu.

Balandžio 15 d.

Kultūros diena.

– 1452 m. gimė Leonardo da Vinci, italų Renesanso architektas, tapytojas, poetas, skulptorius, muzikantas, meno teoretikas, inžinierius, išradėjas, filosofas (mirė 1519 m.).

Gimė Anchio kaime netoli mažo Vincio miestelio Toskanoje (da Vinci reiškia „iš Vinčio“), 30 km nuo Florencijos. Jo tėvas Ser Pietr da Vinci – pasiturintis notaras, motina Katarina – valstiečio duktė. Leonardas buvo nesantuokinis vaikas ir augo tėvo šeimoje.

Leonardas lankė kaimo pradžios mokyklą ir gana sunkiai išmoko rašyti, skaityti ir skaičiuoti. Ankstyvoje vaikystėje jaunojo dailininko pasaulėžiūrai didelę įtaką padarė dėdė Francesco, su kuriuo jis praleisdavo daug laiko.

Dėl jo darbų retumo ir brangumo nuolat „atrandami“ iki tol laikyti „nežinomais“ jo paveiksai, pavyzdžiui, yra manančių, kad Kražių bažnyčioje taip pat yra buvęs L. da Vinci paveikslas (Švč. Mergelė Marija) arba jo kopija. Autentiškais Leonardo darbais patvirtinti tik apie 10 paveikslų.

– 1912 m. mirė Juozapas Montvila, kunigas, savo sielovados pareigą skęstančiame laive „Titanikas“ atlikęs iki pat mirties (g. 1885 m.).

– 1952 – New Yorko „Franklin Bank“ banke išduotos pirmosios mokėjimo kortelės.

– 1980 m. mirė Jean-Paul Sartre, prancūzų rašytojas, publicistas, dramaturgas. Vienas iš žymiausių XX amžiaus egzistencialistų. 1964 m. Sartre atsisakė jam skirtos Nobelio literatūrinės premijos (gimė 1905 m.).

Balandžio 16 d.

– 1883 m. gimė Augustinas Voldemaras, tarpukario Lietuvos politinis veikėjas, istorikas, pirmosios vyriausybės vadovas (mirė 1942 m.).

– 1889 m. gimė Charlie Chaplin, vienas žinomiausių XX a. aktorių ir režisierių, komedinio žanro atlikėjas (mirė 1977 m.).

Balandžio 17 d.

Lietuvos energetikų diena.

– 1790 m. mirė Benjamin Franklin, JAV politikas, rašytojas, išradėjas, mokslininkas, verslininkas (gimė 1706 m.).

– 1861 gimė Juozas Paukštys, spaudos darbuotojas, leidėjas, JAV įsteigė savaitraštį „Vienybė lietuvių“ ir spaustuve. 1886–1897 m. šiame laikraštyje bendradarbiavo. Išleido apie 40 knygų. Parengė bei išvertė kai kuriuos leidinius („Sposabas greito išsimokymo ang-

liškos kalbos“ (1886 m.), „Dainos lietuviškos, iš visur surinktos“ (1887 m., 1893 m.) ir kt. (mirė 1906 m.).

– 1892 m. Rietave, Bogdano Oginskio dvare, įžiebta pirmoji Lietuvoje elektros lemputė.

Balandžio 18 d.

Tarptautinė paminklų apsaugos diena.

– 1358 m. imperatorius Karolis IV pasiūlė Algirdui ir Kęstučiui krikštintis.

– 1955 m. mirė Albert Einstein, vokiečių fizikas, suformulavęs specialiąją reliatyvumo teoriją, o vėliau ir bendrąją reliatyvumo teoriją (gimė 1879 m.).

Balandžio 19 d.

Sekretorės diena

– 1389 m. popiežius Urbonas VI pripažino, kad Lietuvos krikštas yra teisėtas ir tikras.

– 1882 m. mirė Charles Robert Darwin, anglų gamtininkas ir keliautojas, sukūręs evoliucinę gyvųjų organizmų natūralios atrankos teoriją – darvinizmą (gimė 1809 m.).

– 1918 m. Lietuvos Tarybos nutarimu nustatytos Lietuvos tautinės vėliavos spalvos.

Balandžio 20 d.

Tarptautinė kovos su triukšmu diena.

– 570 m. gimė Mahomet, islamo pradininkas, musulmonų laikomas paskutiniu juo iš pranašų, per kurį Alachas perdavė Koraną. Taip pat diplomatas, prekiautojas, filosofas, oratorius, įstatymų leidėjas, reformatorius ir karinis lyderis (mirė 632 m.).

– 1850 m. gimė Daniel Chester French, amerikiečių skulptorius. Jo žymiausias darbas – sėdinčio Abraham Lincoln skulptūra, esanti Lincoln Memorial, Washington, DC.

Memorialas buvo atidarytas 1922 m. gegužės 30 d. Statinio architektas buvo Henry Bacon. Pastatytas graikų dorėninės šventyklos stiliumi. Jame yra Abraham Lincoln skulptūra ir dviejų garsių jo pasakytų kalbų inskripcijos. Čia buvo pasakyta daug garsių kalbų, įskaitant ir Martin Luther King kalbą „Aš turiu svajonę“. Memorialas nuo 1966 m. spalio 15 d. yra įtrauktas į nacionalinį istorinių vietų registrą.

– 1887 m. Paryžiuje įvyko pirmosios automobilių lenktynės.

Lietuviams išeiiviams Argentina buvo jau senokai atrastas ir vaizduotėje prijaukintas kraštas. Kaip Brazilijoje, taip ir Argentinoje lietuviai jau buvo išbandę kolonizacijos ir pramoninių miestų imigrantų bendruomenės gyvenimo skonį. Kaip ir visais kitais Pietų Amerikos išeiivystės atvejais, ankstyvoji statistika čia yra labai miglota. Tačiau yra vienas labai svarbus faktorius, kuris senuosius Argentinos lietuvius suartino su naujaisiais – jau nepriklausomos Lietuvos piliečiais. Jau nesyk minėjome, kad stipresnei diasporai susiformuoti Brazilijoje trukdė didelis lietuvių išsibarstymas laike ir erdvėje. Per mažas kritinis skaičius vienos tautybės imigrantų per dideliame laiko ruože. Čia matyti skirtumas tarp Argentinos ir Brazilijos lietuvių istorijos.

Skirtingai nuo Brazilijos, kur antroji lietuvių išeiivijos banga 1926–1929 m. beveik prasilenkė su tais tūkstančiais pirmosios bangos (XIX a. pabaigos) lietuvių, Argentinoje senieji imigrantai gan sąmoningai sutiko naujuosius imigrantų būrius. Galbūt, tai sietina su faktu, kad jau XX a. pradžioje senieji lietuvių išeiivai sugebėjo susitelkti į organizacijas. 3 deš. jie dar buvo išlaikę tą minimalų lietuviško sąmoningumo ir organizacijos lygį, kuris padėjo susitikti su naujaisiais ateiviais iš Lietuvos. Argentinos lietuviai jau prieš I pasaulinį karą veikė kaip daugiau mažiau sąmoninga diaspora, ir tai buvo pamatas naujai ekonominių imigrantų iš nepriklausomos Lietuvos bendruomenei. Savo ruožtu naujieji ateiviai gaivino senųjų lietuvių tapybę, stiprino atplukdytomis žiniomis apie atgimstančią Lietuvą, net jei patys turėjo dėl pragyvenimo sunkumų palikti gimtą kraštą. Anuo metu emigracija ir stiprus meilės savai šaliai jausmas galėjo derėti gana dažnai. Tai, beje, nėra kokia nors istorinė anomalija. Ir šiandien daugelio Pietryčių Azijos šalių diasporos Australijoje ir Šiaurės Amerikoje pasižymi didele meile protėvių tėvynei, nepaisant fakto, kad visi jie buvo išginti svetur sunkumų.

Tačiau nepaisant šio pozityvaus fakto, ano meto Argentinos lietuvių gyvenimo atspindžiai laiko tėkmėje nublanko, nebuvo aprašyti ir ištirti. Argentinoje nei tada, nei vėliau neatsirado šviesuomenę įkvepiančio metraštinko, kokių Brazilijos lietuvių diasporoje XX a. 8 deš. tapo kunigas Antanas Saulaitis, sumanęs, sudaręs ir redagavęs lietuvių imigracijos į Braziliją penkiasdešimtmečio knygą. Deja, niekas nefiksavo ateities atminčiai argentiniečių pasakojimų. Paradoksalu, kad net 1935 m. P. Ruseckui renkant ir redaguojant visai tuometinei lietuvių diasporos sąmonei labai svarbią knygą *Pasaulio lietuviai*, nepavyko rasti autorius, gebėjusio kiek plačiau aprašyti Argentinos lietuvių nutikimus. Net pats redaktorius matė būtiną komentarą po vienu iš Argentiną liečiančiu straipsneliu:

*Nežiūrint pastangų, Redakcijai nepavyko gauti nešališko straipsnio, kuriame būtų objektyviškai aprašytas bendras kultūriškas Argentinos lietuvių veikimas, būtų suminėtos visos jų organizacijos ir p/anašiai/. Šiaip gi pažymėtina, jog Argentinos lietuvių veikla, imant atskiromis visuomeniškomis grupėmis, gana didelė ir graži.*²⁸⁴

Argentinos lietuvių pasaulėžiūrinis-visuomeninis susiskaldymas (apie jį dar bus kalbama vėliau), anot knygos redaktoriaus, buvęs toks didelis,

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

91

kad net nesugebėta pasipasakoti daugiau mažiau visus lietusios, visus lietuvius prisimenančios istorijos. Atpasakojimo sunkumai, kurie užklupo diasporos sąmoningumą gaivinti siekusioje knygoje 1935 m., it koks gluminantis šešėlis atlydi ir nūdienos istoriką. Jaučiama buvus labai judrų Buenos Airių lietuvių gyvenimą, o štai atmintis – labai trumpa, šaltinių ir tyrinėjimų irgi yra labai mažai.

Nuo 1923 m., kai Lietuvos statistikos departamentas ėmėsi rinkti emigracijos duomenis, Argentinon jau iškeliavdavo šimtai lietuvių. Nuo 1925 m. skaičiai šoktelėjo aukštyn – pasiekė 689. 1926 m. į šią Pietų Amerikos šalį išvyko 1 353 Lietuvos piliečiai, 1927 m. – 1 995, 1928 m. – 2 151, 1929 m. – 6 095, 1930 m. – 2 280, 1931 m. išvykstančiųjų srautai nuslūgo (tik 189). Argentinos lietuvių diasporos augimo statistika greičiausiai buvo didesnė, nei siekia departamento duomenys. Pirmiausia dėl to, kad ten nusikeldavo dalis itin ne-

sėkmingai pradėję gyvenimą Brazilijoje. Gandai sklido apie geresnes, žmogiškesnes dirbančiųjų sąlygas Argentinoje, o jos imigracijos taisyklės buvo truputį griežtesnės. Čia galime palyginti lietuvių emigrantų kelią į JAV per Kanadą. Iš čia galėjo kilti statistinis prieštaravimas.

1931 m. Lietuvos užsienio reikalų ministerijos emigracijos referentas savo pranešime apie lietuvių emigraciją Pietų Amerikoje atvirai prisipažino:

Tikrojo lietuvių skaičiaus Argentinoje nežinoma, bet spėjama jų esant arti 40 000. Iš jų priskaitoma Buenos Aires mieste ir provincijoje apie 25 000, Rosario [Rosarijus] mieste – 5000, Patagonijoje (Comodoro Rivadavia [Komo-

*doro Rivadavija] ir Colonia Sarniento [Kolonija Sarnientas]) – 5 000, Cordobos [Kordoba] mieste ir provincijoje – 3 000 ir Tucumano [Tukumanas] mieste ir provincijoje – 2 000 žm.*²⁸⁵

Praslinkus įsikūrimo dešimtmečiui (1939-aisiais) Lietuvos valstybės kontrolės vyriausiasis revizorius J. Grabauskas savo *pro memoria* su įsiti kinimu kalba apie 35 000 Argentinos lietuvių, iš kurių 15 000 yra susispietę Buenos Aires²⁸⁶. 1931 m. lietuvių imigrantų galėjo padaugėti dėl persikėlių iš Brazilijos, bet greičiausiai tai stipriai išpūstas skaičius. 1939 m. duomenys, atrodo, realistiškesni. Buvo laiko susiskaiciuoti, nes naujų imigrantų neprisidėjo. Ir, žinoma, buvo galima apgraibomis nustatyti 6–8 metų natūralaus prieaugio dydį. Be to, anų laikų šaltiniuose nuolat kalbama apie nelegalią, tad neapskaitytą imigraciją. Visa tai sudėjęs, gali atsiverti kelias link statistinių prieštaravimų paaiškinimo. Argentinoje nuolat randame daugiau lietuvių, nei matome juos iš-emigruojant iš Lietuvos.

Net po I pasaulinio karo Argentina viliojo savo neapbrėptais pampų plotais, laisvų žemių vaizdiniais ir demokratiška konstitucija, kurios tėvai (Juan Bautista Alberdi) vadovavosi principu *Goberna es poblar* – valdyti tai yra apgyvendinti. Konstitucija skelbė, kad *svetimtautis naudojasi Argentinos teritorijoje visomis civilinėmis piliečio*

teisėmis, gali užsiimti pramone, prekyba ir amatu; gali turėti nejudamą turta, pirkti jį ir perleisti kitam, gali plaukioti upėmis ir jūros pakraščiais; gali laisvai praktikuoti savo kultą; gali paveldėti palikimą ir tuoktis pagal įstatymus. Konstitucijos kūrėjai siekė įtvirtinti principą, kad federalinė valdžia rems europiečių migraciją, vengs kokių nors mokestinių apsunkinimų, o per du metus nuo imigravimo pradžios natūralizuos be jokių mokesčių. 1930-ieji ir pasaulinė ekonominė krizė tuos konstitucinius pažadus kiek sumažino, tačiau šalis vis dar buvo suvokiama kaip imigrantų rojus.

284. Redakcijos prierašas. – *Pasaulio lietuviai*, p. 132.

285. Pranešimas apie lietuvių emigraciją Pietų Amerikoje 1931. In: *Lietuvos Respublikos emigracijos politika 1920–1940 m.*, p. 141.

286. J. Gabausko *pro memoria*. In: *Lietuvos Respublikos emigracijos politika 1920–1940 m.*, p. 185.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

SMILGA 2819 83rd St. Darien, IL 60561 Tel: 630-427-0929
EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
KUNIGAİKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450
BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

LIETUVIŲ FONDO AUKOTOJAI

Nuoširdžiai dėkojame **2014 m. sausio, vasario, kovo mėn.**

Lietuvių Fondo aukotojams, kurių dosnumo dėka,

LF kapitalas padidėjo **\$5,316** suma!

Maloniai kviečiame visus remti Lietuvii Fondą.

*Mūsų tauta – mūsų ateitis.
LF Vadovybė*

- \$15 Šlepetys, Ričardas, NJ (\$220).
- \$20 Brooks, Erika D., IN (\$230); Eidukytė, Oreta, IL (\$30); Šalčiūnas, Jeronimas, LT (\$425); Šilkaitis, Mečys ir Irena, FL (\$755).
- \$25 Banevičius, Danguolė, CT (\$625); Buivys, Ramunė, MD (\$170); Jazbutis, Thomas ir Marija, CO (\$185); Karnius, Albinas ir Angelė, FL (\$495); Kizlauskas, Kazimieras ir Liolė, MI (\$485).
- \$30 Barzdukas, Arvydas ir Daiva, VA (\$2,200); Razma MD, jr., Antanas G., IL (\$4,410); Vertelkaitė, Agnė, IL (\$460).
- \$35 Šlepetys, Ričardas, NJ (\$220).
- \$50 Akulič, Alina, IL (\$100); Dinsmonas, Žydrūnas ir Reda, IL (\$270).
- \$75 Tallat-Kelpša, Aušra M., IL (\$150).
- \$81 Budrys, Antanas ir Jūratė, AZ (\$2,128).
- \$100 Černevičiūtė, Ieva, IL (\$100); Dooling, Rasa, CT (\$100); Kaminskas, dr. Jonas, FL (\$500); Kondratas, dr. Ramūnas A., LT (\$800); Lukas, Kristina M. ir Kevin B. Sullivan, MA (\$300); Omahos liet. moterų klubas, pirm. Irena Matz, NE (\$2,350); Peterson, Christy Dawn, CA (\$100); Praitis, Algis, NE (\$1,600); Puškorius, Marytė, OH (\$2,550); Rugienius, Dana, IL (\$100); Skučas, pulk. ltn. Donatas ir dr. Gina A., TX (\$600); Sprindys, Rasa, NY (\$100); Stewart, Christopher, CA (\$100).
- \$150 Griškėlis, Rimantas ir Regina, IL (\$5,850).
- \$200 Grinis, Aldona, FL (\$1,775).
- \$250 Landwehr, Jūratė ir Carl, VA (\$250); Palubinskaitė, dr. Milda, NJ (\$550).
- \$300 Anonimas, FL (\$3,700); Kuolas, Almis ir Danguolė, MA (\$8,700).
- \$500 Praitis, Dana, NE (\$7,000); Scheidt, Don E. ir Anna J. Kartanaitė, AZ (\$4,780).
- \$1,000 Mikuckis, Algis ir Vaida, CA (\$4,500).

(Skliausteliuose – iš viso įnešta į LF į asmeninę narystę)

Sveikiname naujus LF narius:

Alina Akulič, IL; Ramunė Buivys, MD; Ieva Černevičiūtė, IL; Rasa Dooling, CT; Jūratė ir Carl Landwehr, VA; Christy Dawn Peterson, CA; Dana Rugienius, IL; Rasa Sprindys, NY; Christopher Stewart, CA.

Atminimo įnašais pagerbti ir įamžinti Lietuvių Fonde:

a.a. Michelangelo Abbinanti (IL) (aukojo: Oreta Eidukytė, IL);
a.a. Eugenija Grudzinskaitė-Treimanis (FL) (aukojo: Aldona Grinis, FL; Aldona Dambraviėnė su šeima, CO; dr. Danutė Valiūnienė su šeima, FL; Romualdas ir Aldona Dulskiai su šeima, FL; Mečys ir Irena Šilkaičiai, FL; Albinas ir Angelė Karniai, FL).

- Įsirašykite ir įrašykite artimuosius į Lietuvii Fondo narius.
- Pažymėkite svarbias progas fondo įnašais-gimimus, krikštynas, gimtadienius, mokslo baigimus, šventes, vedybas, jubiliejus.
- Atminimo įnašais pagerbkite mirusiuosius.
- Rašydami testamentus, bent dalį turto palikite Lietuvii Fondui.

Priimame kreditines korteles

LIETUVIŲ FONDAS – LITHUANIAN FOUNDATION, INC.
A NOT-FOR-PROFIT TAX EXEMPT ILLINOIS CORPORATION,
Fed. ID# 36-6118312

14911 127TH ST., LEMONT, IL 60439, USA
Tel. 630-257-1616 – admin@lithfund.org – www.lithuanianfoundation.org

TIK \$35
pirmiems metams

DRAUGAS NEWS

4545 W 63 STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

**Naujas mėnesinis laikraštis
angliškai skaitantiems**

**Prenumeruokite sau, savo vaikams,
draugams, vaikaičiams!**

CHIRURGAJ

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

PRENUMERUOKIME

IR SKAITYKIME
„DRAUGĄ“!

ĮVAIRŪS

- Moteris, turinti medicininį išsilavinimą, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, patyrusi, sąžininga ir atjaučianti, ieško darbo. Vairuoja, turi automobilį, JAV pilietė. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-330-0092.**
- Medikė ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Legalūs dokumentai, rekomendacijos. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-709-5990.**
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai. **Tel. 773-615-5235.**
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Turi rekomendacijas ir praktikos. Gali pakeisti nuo penktadienio 2 val. p. p. iki sekmadienio vakaro. **Tel. 708-691-2948.**
- Moteris ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu lietuvių ar rusų šeimoje. Gali dirbti ir kitoje valstijoje. Nevairuoja. **Tel. 773-366-1448.**
- Moteris ieško žmonių priežiūros darbo savaitgaliais arba rytais valymo darbu. Vairuoja, skaniai gamina valgyti, turi dokumentus. **Tel. 708-860-4643.**
- Vyresnio amžiaus moteris ieško žmonių priežiūros darbo. Legalūs dokumentai, vairuoja mašiną. Didelė darbo patirtis. **630-903-4065**
- Moteris, turinti patirtį, ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. **Tel. 872-214-9356.**
- Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Turi dokumentus, vairuoja, didelė darbo patirtis, geros rekomendacijos. **Tel. 262-305-8533.**

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo“ laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins laikraščio gyvavimą daugeliui metų!

Draugo fondas 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Šventiniai kepiniai Velykų stalui

Dažnai mes naudojame mamos, močiutės kepinų receptus, nes jie jau išbandyti ir gerai žinomi. Tačiau ne viena nori išbandyti ir naujus receptus, įnešti į savus namus kažką naujo, nustebinti savuosius ir draugus. Gyvenime viskas keičiasi, keičiasi ir kepinų receptai, jų paruošimo būdas.

Kiekviena šeimininkė stengiasi šventinį stalą paruošti kaip galima skoningiau ir gražiau. Skoningai padengtas stalas yra lyg mūsų ruošiamos puotos simbolis. Jis, žinoma, įvairiomis švenčių progomis būna vis kitoks. Žmogų patenkina ne tiek patys valgiai, kiek skoningas jų pateikimas. Ne veltui Goethe yra pasakęs, kad valgis pirmiausia patraukia akį, o tik vėliau skrandį.

Velykiniam stalui kepamos *babkos*. Jos ypatingos tuo, kad į jų sudėtį įeina daug kiaušinių (net 18, 24, 36, 40 ir t. t.). Prie *babkų* receptų priskiriamas ir mūsų šakotis. „Bobos“ jau yra daugiau kaip pagerinta, šventinė bulka.

Babka su romu

Reikės: 1/2 puodelio pieno, 50 gramų mielų, 1 svaro miltų, 12 kiaušinių, 1/2 svaro sviesto, trupučio druskos, 1 puodelio cukraus, citrinos žievelės. Reikės kelių kepimo formų.

Sirupui: 1/2 puodelio cukraus, 3 šaukštus romo, 1 puodelio vandens.

Į pusę puodelio šilto pieno sudėti mieles, išmaišyti, pridėti kelis šaukštus miltų, kad tešla būtų kaip blynams ir palikti, kad pakiltų. Pakilusią tešlą gerai lyžele išplakti, įberti druskos, įpilti kiaušinius, ištrynus iki baltumo su puodeliu cukraus. Gerai išmaišius pridėti apie svarą miltų, pusę svaro gerai ištrinto sviesto, pusę šaukštelio druskos ir sutarkuotą citrinos žievelę (tešla neturi būti skysta). Gerai išminkius pastatyti šiltoje vietoje, kad dar kartą tešla pakiltų. Tada dar kartą gerai išplakti, sudėti į paruoštas formas ir vėl pastatyti šiltoje vietoje, kad pakiltų. Kai tešla pakils trečią kartą, kepti orkaitėje valandą. Atskirai sumaišyti pusę puodelio cukraus, puodelį vandens ir tris šaukštus romo. Išėmus iš orkaitės *babkas*, padėti ant pailgo pusdubenio ir ataušinus užpilti paruoštu sirupu vieną šoną, paskui apvertus ant kito, užpilti ir kitą ir taip kelis kartus vartyti, kol *babka* sugers visą sirupą. Po to pastatyti ant lėkštės, kuri išklota gražiai iškarpytu popieriumi.

Cukruota „boba“

Reikės: 1 lazdelės ir 2 šaukštų nesūdyto sviesto, 1 puodelio pieno, 1½ (30,8g) presuotų mielų, 2 didelių kiaušinių, 2 trynių, 1/2 puoduko cukraus, trupučio druskos, 1 šaukštelio vanilės ekstrakto, 1 šaukštelio apelsinų likerio, 1 apelsino tarkuotos žievelės, 1/2 citrinos žievelės, 1/2 puoduko mažų razinų, 4 puodukų miltų, po 1/2 puoduko: tamsių razinų, šviesių razinų, sumaltų migdolų ir 1/4 puoduko šilto vandens.

Į kaistuvėlį supilti pieną ir kaitinti, bet neužvirti. Sudėti sviestą ir, kai ištirps, nuimti nuo ugnies ir atvėsinti. Į dubenėlį sutrupinti mieles, truputį cuk-

*Pavasarejančiais laukais
su gervių klyksmu
pro baltą beržą
verkiančia sula
ateina atgimimas
bunda žemė
užlieja širdį
šiltas jausmas
tarsi Baltijos banga
sugrįžta vėl gyvybė
į kiekvieną medį, pumpurėlį
sugrįžta paukščiams
ir žmonėms jausmai
žiūriu į dangų
aš rankas iškėlęs
Velykos – Dieve, kaip gerai.
Velykos tavo namuose*

*Linkiu visiems
„Draugo“ skaitytojams
– linksmų šv. Velykų!*

raus, užpilti šiltu vandeniu ir dviems minutėms padėti į šalį.

Į elektrinio maišytuvo dubenį sudėti kiaušinius ir trynius. Kiek pasukus suberti cukrų, druską ir sukėti tol, kol masė sutirštės. Supilti vanilės ekstraktą, likerį, apelsino ir citrinos žievelės, mieles. Palengva įmaišyti du puodukus miltų. Lėtai sukant supilti pieno mišinį. Trumpai pasukti. Tešlą išimti iš maišytuvo, padėti ant lentos, supilti likusius miltus, minkyti. Gali prireikti ir daugiau miltų. Į gerai išminkytą tešlą sudėti migdolus ir razinas. Minkyti reikia tol, kol priedai vienodai pasiskirstys. Dubenį patepti sviestu ir įdėti tešlą. Apsukti, kad ir viršus gautų sviesto. Staltiesėle pridengti ir padėti vienai valandai į šiltą vietą, kad pakiltų. Pakilusią tešlą nupausinti žemyn. Vėl uždengti ir vienai valandai padėti šiltai. Tuo tarpu paruošti dvi kepimo formas. Geriausiai tinka forma kiauru viduriu. Patepti sviestu, pabarstyti miltais. Nukratyti neprilipusius miltus. Į dubenėlį supilti vieną trečdalį puoduko miltų, vieną šaukštą sviesto, du šaukštus rudo cukraus, pusę šaukštelio cinamono ir viską pirštais sutrinti į krupeles. Šį mišinį vienodai paskleisti į paruoštas formas. Pakilusią tešlą padėti ant miltais pabarstytos lentos ir vieną minutę minkyti vis ją patempiant. Padalinti pusiau ir sudėti į paruoštas formas. Pridengti ir leisti pakilti. Patepti kiaušinio tryniu, atskiestu su trupučiu vandens. Kepti įkaitintoje orkaitėje 350 °F temperatūroje apie 45–50 minučių.

Iškepus išversti ant vielinio tinklelio ir atvėsinti.

Aguonų tortas

Reikės: 2 puodelių aguonų, 1 1/2 puodelio cukraus, migdolų, 4–5 šaukštų pyrago džiovėlių, 1/2 šaukštelio malto cinamono, 9 kiaušinių.

Kremui: 1 litro grietinės (apie 4 puodelius), 3 puodelių cukraus, 2 šaukštelių vanilinio cukraus.

Aguonos užplikomos verdančiu vandeniu ir paliekamos per naktį, kad išbrinktų. Į kiaurasamtį įklama dviguba marlė ir supilamos aguonos, kad nuvarvėtų. Paskui du kartus mėsmale sumalamos per tankų sietelį. Į dubenį su maltomis aguonomis mušama po vieną kiaušinio trynį ir berinama po šaukštą cukraus. Po to smarkiai sukant yra sudedami visi kiaušiniai bei supilamas cukrus. Paskui suberiami smulkinti migdolai ir sudedami labai gerai išplakti

baltymai (baltymai iki plakimo laikomi šaltai), suberiami džiovėsieliai; masė maišoma, kol taps vienalytė.

Tešla sudedama į riebalais pateptu pergamentiniu popieriumi išklotą torto formą ir vidutinio karštumo orkaitėje kepama apie 30–40 minučių; ataušinama formoje. Atvėsęs kepinys perpjaujamas per pusę horizontaliai ir aptepamas kremu. Galite ir nepjauti, o daugiau kremo užpilti ant viršaus ir kraštų.

Ruošiant kremą reikia į sudrėkintą emaliuotą puodą supilti šviežią grietinėlę. Jai užvirus, suberiamas cukrus ir toliau verdama ant mažos ugnies vis mediniu šaukštu maišant. Kai spalva pradeda keistis, maišoma intensyviau, o kai pasidarys gelsva košelė, kremą galima tepti tarp sluoksnių (jei perpjovėte plokštainį) arba ant torto ir šonų. Puošiama vaisiais iš kompoto.

Migdolinis tortas

Reikės: 1 sv migdolų, 1 sv cukraus, 2 šaukštų sviesto, citrinos žievelės, 2 šaukštų miltų, 13 trynių, 1 puodelio uogų iš uogienės (be sirupo).

Svarą nuvalytų migdolų sugrūsti, užpilti kiek vandens; pridėti svarą smulkaus cukraus, du šaukštus sviesto, sutarkuotą citrinos žievelę ir du šaukštus miltų; viską gerai išmaišyti, pridėdant po vieną trynį. Gerai ištrynus supilti į formą, dalį tešlos palikus pagražinimui. Ant viršaus uždėti uogų iš uogienės be sirupo. Iš likusios tešlos padaryti briauną aplink tortą ir „tinklelį“ ant viršaus. Kepti orkaitėje pusę valandos.

Šokoladinis tortas su riešutais

Reikės: 4 kiaušinių, 3 šaukštų šilto vandens, 1/2 puoduko cukraus, ¼ puoduko miltų, 1/3 puoduko krakmolo, 2/3 puoduko pagrudintų sumaltų riešutų (lazdyno ar kitų), 1/2 šaukštelio kepimo miltelių, 1/2 šaukštelio cinamono, 3 šaukštų cukraus, trupučio druskos.

Pertepimui: 1/2 puoduko riebios grietinės, 1/2 šaukšto cukraus, 2/3 puoduko pagrudintų ir sumaltų riešutų.

Miltus, krakmolą, kepimo miltelius, cinamoną, truputį druskos sumaišyti, persijoti ir padėti į šalį. Kiaušinių trynius, šiltą vandenį elektriniu maišytuvu kiek paplakus po truputį berti cukrų. Gerai išsukti, kad nesijaustų cukraus ir padėti į šalį.

Kiaušinių baltymus plakti iki standžių putų. Taip vis sukant su pertraukomis po truputį berti cukrų (tris šaukštus). Kai baltymuose nesijaus cukraus, trynių masę sumaišyti su baltymų mase. Toliau į kiaušinių masę maišant berti po truputį paruoštus miltus, o po to mediniu šaukštu palengva maišant po truputį suberti riešutus.

Atidaromą 11 colių skersmens torto formą patepti sviestu, pabarstyti manų kruopomis ar pyrago džiovėsieliais ir supilti paruoštą masę. Išlyginti ir kepti įkaitintoje orkaitėje 350 °F temperatūroje 40–50 minučių. Geriau kepti dieną prieš vartojimą, nes tada lengviau jį perpjauti. Tortą perpjovus, vieną skritulį įdėti atgal į formą.

Grietinė su cukrumi plakti iki standumo. Įmaišyti riešutus ir paskleisti ant pagrindo. Išlyginti ir uždėti antrą skritulį. Padėti į šaldytuvą 7–9 valandoms ar ilgiau.

Prieš tiekiant į stalą, atidaryti formą ir tortą padėti ant lėkštės. 1/2 puoduko grietinės išplakti su pusę šaukštelio cukraus. Apdengti torto paviršius ir pabarstyti riešutais. Ant viršaus galima uždėti lazdyno riešutų.

Šaldytas tortas su braškėmis

Biskvitas toks pats kaip torto su riešutais.

Pertepimas: 1 puodukas plonai supjaustyti braškių, pusė puoduko riebios grietinės, pusė šaukšto cukraus.

Tiekiant į stalą tortą aptepti išplakta grietinėle, papuošti keliomis braškėmis, jų lapeliais arba šokolado drožlėmis.

A † A
VALERIJA ČEPAITIENĖ
VALIŪTĖ

Mirė 2014 m. balandžio 10 d. 7:56 val. ryto.
Gimė 1912 m. sausio 1 d. Rygoje, Latvijoje.
Gyveno Čikagoje, West Lawn apylinkėje, anksčiau Telšiuose ir Marquette Park.

Nuliūdę liko: duktė Giedrė Čepaitytė; anūakai Vidas Paulius su žmona Fiona, Linas Paulius; Laima Palubinskienė su vyru Kovu, Rima Juškienė su vyru Vytu, Algis Paulius Jr. su žmona Violeta; proanūakai Teofilis, Gaja, Mantas, Aleksandras, Cara ir Nicholas; žentas dr. Algis Paulius su žmona Violeta, kiti giminės Lietuvoje.

A. a. Valerija buvo žmona a. a. Kosto, mama a. a. Laimos Paulienės, sesuo dail. a. a. Telesforo, a. a. Igno ir a. a. Petro.

Velionė bus pašarvota šeštadienį, balandžio 19 d. 9 val. ryto Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Park, kurioje 10 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios ir iškilmingi palaiminimai. Po iškilmingų palaiminimų a. a. Valerija bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Vietoje gėlių prašom aukoti Sisters of Immaculate Conception, Ateitis fondui arba Lietuvos Dukterų draugijai.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7600 arba
www.petkusfuneralhomes.com

A † A
DAGMARA JURCIENĖ
PUODŽIŪNAITĖ

Mirė 2014 m. balandžio 11 d. 7:03 val. vakaro Holy Family Villa nursing home.

Gimė 1918 m. vasario 19 d. Sankt Peterburge, Rusijoje.
Gyveno Palos Heights, IL ir St. Petersburg Beach, FL. Buvusi vaistininkė Jurcys Pharmacy Čikagoje, Marquette Park apylinkėje.

Dagmara buvo žmona a. a. Tado Jurcio ir sesuo a. a. Mindaugo Puodžiūno.

Nuliūdę liko: pusbrolis Edas Puodžiūnas su žmona Hanalore, jų vaikai ir anūakai; pusseserė Jūratė Jakšytė Landfield su vyru Jerome, dukterėčia Rima Beliūnaitė; dukterėčia Dalia Steponaitienė ir jos vaikai; anūkė Lydia Jurcytė ir jos mama Virginija Jurcienė.

Dagmara ir Tadas abu priklausė Korp! Neo Lituania.

A. a. Dagmara bus pašarvota pirmadienį, balandžio 21 d. 10 val. ryto Zion Ev. Liuteronų bažnyčioje, 9000 S. Menard Ave, Oak Lawn, IL 60453. Religinės apeigos 11 val. ryto. Po religinių apeigų velionė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. Donald M. Petkus, tel. 800-994-7500 arba www.petkusfuneralhomes.com

A † A
JONUI VIDŽIŪNUI

mirus Kalifornijoje, nuoširdžiai užjaučiame brolių JURGI, ilgametį Jaunimo centro tarybos narį ir visus gimines.

*Čikagos Jaunimo centro
taryba ir valdyba*

A † A
Prof. emeritas
VYTAUTAS JUOZAS ČERNIUS
1926.04.26–2014.04.10

Lietuvių išeivijos JAV mokslininkas, edukologas, psichologas, prof. Vytautas J. Černius mirė 2014 m. balandžio 10 d.

Prieš 87 metus gimė Mažeikiuose, Lietuvoje.

Karo metu pasitraukė į Vokietiją, kur studijavo Pinneberg ir Munster universitetuose.

Persikėlęs į JAV, apgynė daktaro laipsnį Čikagos universitete. Temple universitete, Philadelphijoje, išdirbo 30 metų psichologijos, edukacijos ir tarptautinio švietimo srityse. Vytautas išleido apie 50 spausdinių anglų, lietuvių ir vokiečių kalbomis, įskaitant tris knygas. Vytauto Didžiojo universitete įsteigė Pedagogikos centrą, tapo jo direktoriumi, po to Švietimo studijų vedėju ir VDU Atkuriamojo senato nariu. Buvo paskirtas VDU garbės profesoriumi. 2011 m. apdovanotas Lietuvos švietimo ministerijos premija. Nuo 2007 m. dirbo prie prof. B. Makauskos knygos *Lietuvos istorija* vertimo į anglų kalbą.

Vytautas buvo Lietuvos skautų organizacijos narys.

Giliame liūdesyje liko: žmona Marija (Trumpytė); duktė Sigita su vyru Ubaldo Ferranti ir anūakai Traiano ir Lavinija; sūnus Linas; seserys Marytė Černiūtė ir Danutė Gylienė bei jos vaikai su šeimomis; brolis Alis su žmona Rasele ir jų vaikai su šeimomis, posūnis dr. Edmundas ir jo žmona dr. Magda Fiksinski ir jų duktė Julia.

A. a. Vytautas buvo a. a. Julijos ir a. a. Juozo Černių vyriausias sūnus ir a. a. Vitos Pavilčiūtės vyras.

Trečiadienį, balandžio 16 d. 9 val. ryto įvyks atsisveikinimas Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje, 14911 127 St., Lemont, IL, 60439. Šv. Mišios bus atnašaujamos 10 val. ryto.

Laidotuvės ketvirtadienį, Tautinėse lietuvių kapinėse, privačios.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus, pažįstamus ir mokslo bendradarbius dalyvauti a. a. Vyto atsisveikinime.

Vietoje gėlių pageidaujama siųsti aukas organizacijoms „Vaiko vartai į mokslą“ arba „Saulutė“.

Nuliūdusi šeima

A † A
Prof. VYTAUTUI ČERNIUI

mirus, reiškiamo gilią užuojautą velionio šeimai ir giminėms.

JAV LB Krašto valdyba

www.draugas.org/mirties.html

Naują knygą apie
JAV lietuvius
galite nusipirkti „Drauge“

Vilniaus tarptautinėje knygų mugėje pristatytą šiais metais leidyklos „Aukso žuvis“ išleistą knygą „Manėm, kad greit grįšim“ (sud. Dalia Cidzikaitė, Laima Petrauskaitė VanderStoep ir Dalia Stakytė Anysienė) galite įsigyti „Draugo“ knygynelyje. Kaina – 25 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9.25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.). Teiraukitės tel.: 773-585-9500.

Knygoje – aštuoniolika pokalbių su JAV lietuviais, kurie Antrojo pasaulinio karo metais nuo artėjančio sovietų fronto ir tremties grėsmės buvo priversti palikti Lietuvą ir trauktis į Vakarų. Knygos sudarytojų pašnekovai atvirai pasakoja apie bėgimo iš Lietuvos aplinkybes, gyvenimą DP stovyklose Vokietijoje, apsisprendimą emigruoti ir įsikūrimą Jungtinėse Amerikos Valstijose.

Knyga „Manėm, kad greit grįšim“ yra didesnio projekto – Sakytinės istorijos projektas – dalis, kurį 1995 m. sumanė JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros taryba. Projekto metu į magnetofono juostas įrašyti 65 pokalbiai. 30 pokalbių įrašyti Čikagos apylinkėse, 35 – kitur. Šiandien bent pusė kalbintų asmenų jau yra mirę.

PAS MUS IR APLINK MUS

Baigę bakalauro studijas, kviečiami studijuoti magistrantūroje Lietuvoje

Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministerija patvirtino 2014 metais teikiama stipendijų ir išmokų magistrantūros studijų Lietuvoje kainai apmokėti. Į šią paramą galės pretenduoti ir lietuvių kilmės užsieniečiai. Priklausomai nuo aukštųjų mokyklų siūlomų programų studijos gali vykti lietuvių, anglų ar kita užsienio kalba.

Norintys gauti paramą magistrantūros studijoms dokumentus Švietimo ir mokslo ministerijai turi pateikti iki **2014 m. liepos 15 d.** Atkreipiame dėmesį, kad asmuo, pateikdamas įsakyme nurodytus dokumentus, turi būti jau priimtas į magistrantūros studijas pasirinktame Lietuvos universitete.

Informaciją apie studijas Lietuvoje, universitetų kontaktus galima rasti interneto svetainėje: <http://www.studyinlithuania.lt/en/>

2014 m. rugpjūčio 3-10 dienomis, Dainavos stovykloje, MI

Dėmesio! Dėmesio! Lituanistinio švietimo kursai!

Vėl „Palikime pėdsaką“.

Po didelio pasisekimo 2013 m., JAV LB Švietimo taryba šią vasarą vėl kviečia visų lituanistinių mokyklų mokytojus, darbuotojus, jų šeimas, ir kartu besimokančių lietuviškai suaugusių grupę atvykti į „Palikime pėdsaką“ stovyklą.

Šių metų mokytojų akademinė programa turės dvi pagrindines temas:

- technologijų pritaikymas lituanistinių mokyklų pamokose
- vaikams, silpnai mokantiems lietuviškai, programos vystymas-pamokos, užsiėmimai, pratimai

Planuojama, kad visi akademinės programos dalyviai bus aprūpinti kompiuteriais bei internetiniu prisijungimu. Šiam tikslui bus nuomojamas satelitas ir nešiojami kompiuteriai.

Ypatingi draugai jūsų laukia...

Naudinga akademinė programa, vaikams užsiėmimai, dainavimas, šokiai, vakarinės programos, nuostabi gamta, draugai, maistas - ko daugiau gali norėti?

Kaip smagu, kai susiburia mokytojos iš visų pakraščiu,
iš visų mokyklų, ar ne?

Skubėkite registruotis ir užsitikrinkite vietą sau bei draugui šioje smagioje
ir naudingoje mokytojų stovykloje!

Klausimai apie registraciją? Kreipkitės pas Goda Misiūniene, gmsiuniene@maironis.org (630-915-3110)

Klausimai apie susimokėjimą? Kreipkitės pas Laima Petrolūniene, laimap@sbcglobal.net (630-710-3442).

Registracijos formas rasite mūsų svetainėje, www.svietimotaryba.org

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)

Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į

Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

THE LAW OFFICE OF ANDRIUS SPOKAS

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai • Priimame kreditines korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

Apsilankykite
„Draugo“
tinklapyje
www.draugas.org

Brighton Parko
Švč. Mergelės Marijos
Nekalto Prasidėjimo bažnyčios
(2745 W. 44th St., Chicago, IL)
ŠVENTINIS TVARKARAŠTIS

• **Ketvirtadienį, balandžio 17 d., 6:30 val. v.**, Paskutinės Vakarienes šv. Mišios bus aukojamos trim kalbom (angliškai, lietuviškai ir ispaniškai). Šv. Mišias aukos klebonas kun. Robertas Coleman, kun. Gediminas Keršys ir kun. Armando Ramirez-Ruiz.

• **Didįjį Penktadienį, balandžio 18 d., 12 val. p. p.**, Kryžiaus pagerbimo pamaldoms vadovaus kun. Gediminas Keršys.

• **Šventąjį Šeštadienį, balandžio 19 d., 8 val. v.**, Velyknakčio šv. Mišios bus aukojamos trim kalbom (angliškai, lietuviškai ir ispaniškai). Šv. Mišias aukos klebonas kun. Robertas Coleman, kun. Gediminas Keršys ir kun. Armando Ramirez-Ruiz

• **Velykų Sekmadienį, balandžio 20 d., 10 val. r.**, Kristaus Prisikėlimo šv. Mišias lietuviškai atnašaus kun. Gediminas Keršys.

Didžiosios savaitės Velykinių pamaldų tvarka

Ziono lietuvių liuteronų bažnyčia

9000 South Menard Ave.,
Oak Lawn, IL 60453

Tel. 708-422-1433; Fax: 708-422-1485; e-mail: zionlithlutheran@aol.com

Balandžio 18 d. – Didysis penktadienis

4:30 val. p. p. – Pamaldos su šv. Komunija
6 val. v. – Tenebrae – „Sutemų“ apeigos (anglų kalba)

Balandžio 19 d. – Didysis šeštadienis

10:30 val. r. – Velykinių kiaušinių ieškojimas ir žaidimai „Spindulėlio“ ir parapijos vaikams bei svečiams

Balandžio 20 d. – Velykų prisikėlimo sekmadienis

8 val. r. – Prisikėlimo šv. Mišios (lietuvių ir anglų kalba) su šv. Komunija, dalyvaus choras ir solistai
9:30 val. r. – 12 val. p. p. – Velykiniai pusryčiai
10:30 val. r. – lietuviškos šventinės Velykų pamaldos su šv. Komunija.

Balandžio 22 d. – Velykinės pamaldės vaikams

12 val. p. p. – Velykinės pamaldos „Spindulėlio“ vaikams ir tėvams.

Massachusettsse bus teikiamos konsulinės paslaugos

Lietuvos generalinis konsulas New Yorke gegužės 31 dieną rengia konsulinių pareigūnų išvykstamąją misiją į Massachusettso valstiją, Cape Codo apylinkes.

Konsulinės misijos metu bus priimami Lietuvos piliečių prašymai dėl pasų keitimo ir išdavimo, asmens grįžimo pažymėjimų, užsienyje registruotų civilinės būklės aktų įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, gyvenamosios vietos deklaravimo, konsulinės registracijos. Taip pat bus atliekami notariniai veiksmai ir priimami prašymai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės.

Konsulinės paslaugos bus teikiamos adresu **746 Lumbert Mill Rd., Marstons Mills, MA 02648.**

Norinčius užsiregistruoti ir dėl išsamesnės informacijos prašome skambinti į Lietuvos generalinį konsulatą New Yorke tel. 1 212 354 7840 arba rašyti elektroniniu paštu: konsuline.misija.ny@urm.lt.

LR gen. konsulato New Yorke info

PRENUMERUOKIME IR SKAITYKIME
„DRAUGĄ“!
„Draugą“ atminkime savo testamente.